Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 184 (6. 673) 1988 йил 13 август, шанба Баҳоси 3 тийин

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг халқаро фольклор фестивали қатнашчилари ва меҳмонларига йўллаган табриги эълон қилинган.

● «Правда» газетасининг иккинчи саҳифасида «Партия ходимининг ўйлари» рубрикаси остида «Агитатор ва пропагандист нималарни орзу қилади!» сарлавҳали мақола эълон қилинган. Мақолада XIX Бутуниттифоқ партия конференциясидан кейинги идеология ишлари ҳақида фикр юритилади.

● «Правда» газетасининг учинчи саҳифасидаги «Навбат: сабаб ва оқибатлар» сарлавҳали экспресс-анкетада ана шу социал муаммо ҳақидаги мулоҳазалар берилган.

● Сўнгги кунларда Оқ уйнинг баёнотидан кейин АҚШ оммавий ахборот воситаларида Совет Иттифоқи шаънига турли бўҳтонлар тарқатипа бошланди. Бу СССР ва АҚШ вакилларининг ракеталарга қарши мудофаа бўйича Шартнома кўриб чиқиладиган Женевадаги бўлажак учрашуви арафасида рўй бермоқда. СССР Ташқи ишлар министрлиги вакилининг бугун газеталарда эълон қилинган баёнотида ана шу масалага ойдинлик киритилади.

● Мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, чет эллардан олинган телеграммалар босилган.

ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!

Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

Уч номзоднинг бири

Фрунзе район партия комитетининг инструктори Файзулла Охунов ҳисобот-сайлов йиғилишларининг дастлабки босқичини ҳисоб-китоб қилиб чиқди. 10 августгача 110 та партия группаси, 12 та цех партия ташкилотида ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Ҳамма йиғилишларда секретарлар ва партия группаси ташкилотчилари кўп номзоддан сайланди.

— Пойафзал фабрикаси 7-цехида партия группаси ташкилотчиларига уч кишининг номзоди қўйилди,—дейди Ф. Охунов. —Шу йиғилишда ўзим ҳам иштирок этдим. Йиғилишда қатнашган 9 коммунистнинг 6 нафари сўзга чиқди. Улар ўз сўзларида хом ашё сифатини яхшилаш, ускуналарни янгилаш бўйича таклифлар киритдилар. Ташкилий-партиявий ишларни такомиллаштириш бўйича киритилган таклифлар айниқса муҳимдир. Тавсиянома берган коммунистларнинг масъулияти хусусида айниқса кўп гап борди. Партия аъзолигига кандидатни тарбиялашда, сиёсий билимини оширишда, ғоявий чиниқтиришда тавсиянома берган коммунистнинг роли ҳамиша сезилиб туриши керак, деган талаб қўйилди. Бу йил фабрика бўйича 7 киши партияга қабул қилинди. Лекин бир киши кандидатлик даврида ўзини кўрсатаолмади. Чунки тарбиявий ишлар кўнгилдагидек бўлмади. Шунга ўхшаш камчиликлар йиғилишда кўпроқ тилга олинди.

Коммунистлар партия группаси ташкилотчиси Турсунбой Йўлдошев фаолиятини ҳам танқидий кўз билан таҳлил қилдилар. Группа коммунистларидан айримлари 2—3 хил жамоат топшириғига эга бўлгани ҳолда бошқалар умуман доимий партиявий топшириққа эга эмас. Бу ҳол пассивликни келтириб чиқармоқда. Сайлов пайтида коммунистлар Т. Йўлдошев олдига баъзи бир наказларни қўйдилар. У мастер В. Д. Шепталина, фрезерчи Қ. Акбаровга нисбатан кўп овоз олиб яна партия группаси ташкилотчилигига сайланди.

9-цехда ҳам партия группаси йиғилишлари ишчанлик вазиятида ўтди. Суръат Исроилов раҳбарлик қилаётган партия группаси составида 7 нафар коммунист бор. Йиғилишда уларнинг 6 нафари сўзга чиқиб, ҳисобот даврида бажарилган ишларни танқидий кўз билан таҳлил қилди. Айниқса, 1-потокдаги ишлардан кўпчилик қониқиш ҳосил қилмади. Поток мастери коммунист Т. Парпиевнинг пассивлиги учун бу ерда уюшқоқлик сезилмаяпти, топшириқлар бажарилмай қоляпти. Цех бошлиқлари, жамоат ташкилотлари эса интизомни мустаҳкамлаш устида кам қайғураяпти.

Йиғилишда цехлараро ҳамкорликни мустаҳкамлаш зарурлиги ҳам уқтирилди. 3-цех заготовкалар тайёрлашда сифатга эътибор бермаяпти. 2-цех эса пойафзалларнинг таглик қисмини етказиб беришда маромни бузаяпти. Оқибатда 9-цехда ҳам ишлар оқсаб қолаяпти. Бу соҳадаги муаммоларни бартараф этиш юзасидан фабрика партия комитети олдига вазифалар қўйилди.

Партия группалари йиғилишида билдирилаётган таклиф ва мулоҳазалар ўрганилиб, уларни амалга ошириш чоралари кўрилаяпти. Ҳозиргача фабрика партия группаларининг 7 тасида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтди. Айни пайтда цех партия ташкилотларида ҳам ҳисобот ва сайловлар бошланмоқда. Партия комитети аъзолари ва активлар бу йиғилишларда иштирок этиб, тушаётган таклифларни умумлаштирмоқдалар, йиғилишларнинг Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси, КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми талаблари асосида тўла ошкоралик ва демократия асосида ўтишини таъминламоқдалар.

Ж. НАСРИДДИНОВ.

Ягона сиёсий кун

Ҳаракатлар, конкрет ишлар даври

«Ташсельмаш» заводида иш сменаси тугагандан кейин корхона раҳбарлари цех ва бўлимларга келдилар. Уларнинг меҳнат коллективлари билан учрашувларда айтадиган ва диққат билан тинглайдиган гаплари бор эди. Завод олдида қишлоқ меҳнатчиларини пишиқ-пухта пахта териш техникаси билан таъминлашдек жиддий вазифалар турибди. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш, аҳолига пулли хизмат кўрсатиш, коллективнинг социал масалаларини ҳал этиш — ҳозирги яна бир муҳим вазифадир. Суҳбатлар вақтида мавжуд камчиликларни бартараф этишнинг конкрет йўллари белгиланди, ҳар бир кишининг ўз ўрнидаги иш натижалари учун масъулияти таъкидлаб ўтилди.

12 август куни Ўзбекистон корхоналари, ташкилотларида, колхозлари ва совхозларида Ягона сиёсий кун бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети 1988 йил июль Пленумининг материалларини муҳокама қилдилар. Бу Пленум XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорларини амалда рўёбга чиқаришга қудратли туртки берди. Шундай масалаларга катта эътибор берилдики, уларнинг ҳал этилиши одамларнинг турмушини яхшилаш имконини бериб, демократияни ривожлантиришга кўмаклашиши лозим.

Сўзга чиққан кишилар жамиятимиздаги революцион ўзгартишлар партиянинг ташаббуси билан амалга оширилаётганлигини таъкидладилар. Зотан ҳар бир коммунист қайта қуриш учун кураш авангардида бўлиши керак. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми партия ташкилотларининг активлиги ва ролини қатъиян кучайтиришни талаб қилди. Партияда бошланган ҳисобот — сайлов кампанияси қайта қуришни чуқурлаштириш, сиёсий системани ислоҳ қилиш, партия ва бутун жамият турмушини янада демократиялаш борасида конференция ишлаб чиққан йўл-йўриқларни амалга оширишда муҳим босқич бўлиб қолиши лозим.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари, Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг аъзолари, область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, совет ва жамоат ташкилотларининг, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари меҳнат коллективлари ҳузурида сўзга чиқдилар.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Қовун сайлига марҳамат

Ҳозир саратон қуёшида тобланган далалар ва боғларда барча ноз-неъматларнинг рангига-ранг қўшилиб шакар бойлаган пайт. Полизларда беқасам йўлли қовунлар тилими тилни ёрадигандек бўлиб турибди.

Бу йил чиндан ҳам деҳқон меҳнати сербарака кўриняпти. Қуёш саховатими, сув мўл бўлганлигими, азамат меҳнати туфайлими ҳамма жойда дастурхонларимиз тўкин бўлиб боряпти.

Бундай паллада ҳамма жойда қовун сайли ўтказиб эл дастурхонини бойитиш серқуёш диёримизга хос гўзал фазилат. Бундай манзара эл-юрт фаровонлигидан, деҳқонлар меҳнати серғайратлигидан, одамлар аҳиллигидан, катта тўкинлик бошланаётганлигидан далолат беради.

Бугун эрталабданоқ шаҳримизнинг Карл Маркс кўчаси ва Максим Горький номидаги маданият ва истироҳат боғи ажиб бир манзара касб эта бошлади. Бу жойларда қовун сайли бошланиб, ҳамшаҳарларимизни ўз бағрига олди. Бу сайлга Сирдарё ва Жиззах областларининг Ильич, «Оқ олтин», Арнасой, Зарбдор, Фориш, Дўстлик, Мирзачўл районларидан қовун-тарвуз ортилган машиналар карвони келди. Биргина М. Горький боғида 500 тонна, К. Маркс кўчасида эса 300 тонна полиз неъматлари сотилмоқда.

Ана шу икки областдан 1 минг тоннадан зиёд қовун-тарвуз келтирилди. Бу неъматлар шаҳримизнинг барча районларидаги корхоналар ва уй-жой массивларида сотилмоқда.

Бугун ва эртага шаҳримизнинг қоқ марказида ўтказилаётган катта қовун сайли бутун Тошкент бозорлари ва кўчалари бўйлаб ҳам давом этади.

Олтин куз фасли бўсағасида дастурхонимизни ранг-баранг қилган қадоқ қўлли деҳқонга раҳмат айтиб, унинг меҳнатини эъзозлаймиз.

А. ПЎЛАТОВ.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Эртага—Қурувчилар куни

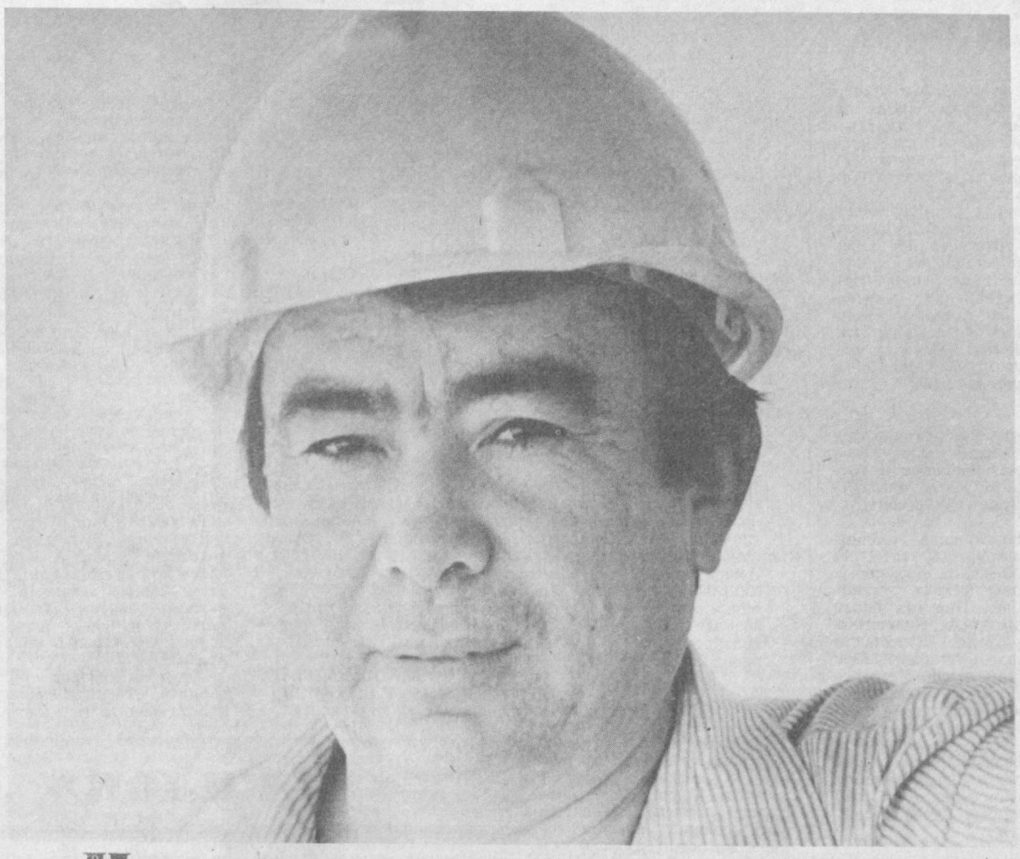

Ихлос ва ишонч

Қурилиш майдонида иш қайнайди. Бинокорлар ўз вазифаларини пухта бажаришга қизғин киришиб кетишган. Кимдир бетон қоришмани махсус механизм орқали юқори қаватларга чиқариб бермоқда. Бошқа бир қурувчи деворнинг паст-баландини текислаш билан овора. Хуллас ҳамма учун иш етарли. Объектдаги аҳвол билан обдон танишиб чиққан бригадирнинг юзларида севинч аломатлари зоҳир бўлди. Бунақаси бунёдкорлар фаолиятида камдан-кам бўлади. Агар иш шу тартибда кетаверса бригаданинг тез орада графикдан илгарилаб кетиши ҳеч гап эмас. Бундан Борихон ака яйраб кетди. Унинг ташаббускорликни қўлга олганига, коллективни оёққа турғазганига кўп йиллар бўлди. Қурувчиларнинг янгиликка ўчлиги, ҳар бир дақиқада бир-бирларини астойдил қўллаб-қувватлашлари ўз самарасини бериб турарди. Шу боисдан ҳам «Ташпромстрой» трестининг пардозлаш бошқармаси илғор бригадирини кўпчилик бирдек ёқтириб қолганди. Борихон ака Фозилов коллективига астойдил кўнгил қўйганлиги туфайли ана шундай ҳурматга лойиқ бўлганди. Улар ўртасидаги ўзаро аҳиллик ва ҳамжиҳатликни алоҳида қадрларди.

Аслида кўпчиликка бош бўлиш осон иш эмас. 1975 йили бригадирликка тавсия этилганида Борихон ака розилик билдиришга ошиқмади. Ҳамкасбларини, коллективни яхши билса ҳам негадир кўнгли етакчи бўлишга рўйхушлик бермасди. Аммо қурувчилар бир гапни маҳкам ушлаб туриб олдилар:

Бригадирликка сиздан бошқаси сайланишини истамаймиз. Керак бўлса ўзимиз қўллаб-қувватлаймиз.

Мана ҳозир у бригадир. Коллектив ишончини оқламоқда. Кўп йиллик бой тажрибаларидан келиб чиқиб объектда капитал қурилиш самарадорлигини оширишда кучғайратини аямаяпти. Шуниси характерлики, улар саноат объектларини тиклайдилар. Сермеҳнат иш жараёнларидан бирини амалга оширишади. Ҳозир бригада тиклаган турли объектлар халқ хўжалигининг муҳим тармоқларини ривожлантиришда ўзига хос роль ўйнаяпти, десак муболаға бўлмайди. Борихон ака эса Юнусобод массивида яна бир саноат корхонасини пардоздан чиқараяпти. У бригадирликдан ташқари қурилиш трести касаба союз комитетининг аъзоси сифатида ҳам актив фаолият кўрсатиб келмоқда.

— Касбимни севаман, — дейди бригадир мамнунлик билан. — Эҳтимол қайта туғилганимда ҳам барибир бинокор бўлардим. Ахир юртни яшнатиш, обод этишга нима етсин.

Ҳа, ҳақ гап.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

⊙ СУРАТДА: Борихон ака Фозилов.

Т. Каримов фотоси.

Алло, редакциями?

«Саломатлик» программаси: муаммо ва ечимлар

Илгари хабар бериб ўтганимиздек, 1988 йил 26 августда йигирманчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг олтинчи сессияси бўлади. Сессия қатнашчилари 1986—1990 йилларга ва истиқболдаги 2000 йилгача мўлжалланган «Саломатлик» комплекс программасини амалга ошириш юзасидан шаҳар халқ депутатлари Советларининг вазифаларини муҳокама этадилар.

Ҳозир сессияга тайёргарлик ишлари қизғин боряпти. Шу йилнинг 4 август куни «Оқшом» газеталарида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг бўлажак сессиясига Тезислари эълон қилингандан кейин жуда кўплаб тошкентликлар бу Тезисларни муҳокама этишда активлик билан қатнашмоқдалар, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига ва «Оқшом» газеталарининг редакциясига ўзларининг фикр ва мулоҳазалари битилган мактубларни жўнатмоқдалар.

Шу йилнинг 17 август куни соат 17 дан то соат 19 га қадар 33-99-42 ва 32-53-66 телефонлари орқали мулоқотда азиз газетхонлар ва шаҳримиз аҳолиси бўлган сизлар ана шу Тезисларнинг муҳокамасида қатнашишингиз, Тошкент шаҳар аҳолисига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш бўйича ўз фикрларингиз, мулоҳазаларингиз ва эътирозларингизни билдиришингиз мумкин.

Телефон орқали бўладиган бевосита мулоқотда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари **Валентина Федоровна Манастиретская,** шаҳар план комиссиясининг раиси **Қудрат Абдуллаевич Солиҳов,** Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи **Владимир Павлович Русинов,** Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети капитал қурилиш Бош бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи **Александр Константинович Журавлев**лар сизлар билан учрашадилар.

Телефон орқали бундан олдин ўтказилган ана шундай учрашувларда тўпланган тажрибадан келиб чиқиб редакция олдиндан ўз саволларингиз, эътирозларингиз, таклифларингизни аниқ ва тушунарли этиб тузишни сизлардан илтимос қилади ва белгиланган вақтни эсдан чиқармасликни сўрайди. Батафсил текширишни ва фактларни аниқлашни талаб этадиган ариза ва шикоятларни бизга ёзма равишда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига (Пролетар кўчаси, 6-уй) ёки «Оқшом» газеталарининг редакцияси адресига «Тошкент шаҳар Советининг бўлажак сессиясига» деган белги билан жўнатишингизни сизлардан сўраймиз.

Байрамнинг муборак, Ҳиндистон

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикасини мустаҳкам дўстлик риштлари боғлаб турибди. Тошкент жамоатчилиги вакилларининг 12 августда бўлган тантанали йиғилиши шу республика мустақиллигининг 41 йиллигига ва СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг 17 йиллигига бағишланди. Йиғилишда Ўзбекистон пойтахти олий ўқув юртларида таълим олаётган ҳинд студентлари қатнашдилар. Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри С. О. Азимов доклад қилди.

Доклад ва нутқларда таъкидланганидек. СССР ҳамда Ҳиндистонда бўлиб ўтган фестиваль тантаналари икки мамлакат халқлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган ҳар томонлама дўстлик алоқаларининг янги ёрқин намойишига айланди. Совет-Ҳиндистон фестивали Ўзбекистон тупроғида ҳам ажойиб дўстлик байрами сифатида ўтди, у республиканинг минглаб аҳолисини Ҳиндистоннинг бой маданиятидан баҳраманд қилиб, ҳаммани қувонтирди. Ўзбекистон ССР билан Ҳиндистон ўртасидаги маданий, иқтисодий, илмий алоқалар муттасил ривожланмоқда.

Йиғилишда Ҳиндистон Республикасининг Тошкентдаги Бош консули Йогендра Кумар нутқ сўзлади.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. В. Судаменков иштирок этди.

(ЎзТАГ).

32-55-35 33-57-02. **«Ишончли мулоқот»**

ҲУРМАТЛИ ОҚШОМХОНЛАР!

«Тошкент оқшоми» газетаси редакцияси қошида ташкил этилган «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ»нинг телефон орқали навбатдаги учрашуви **15 август, душанба куни соат 10 дан 12 гача, сўнг соат 14 дан 16 гача** бўлади.

«ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ» суҳбатида **15 август,** душанба куни «Тошкент оқшоми» газетасининг ходими **Фаррух Раҳимов** навбатчилик қилади.

Сўнгги соатда

ТАСС ХАБАРЛАРИ ВА МАРКАЗИЙ МАТБУОТ САҲИФАЛАРИДАН

● **НЬЮ-ЙОРК. Демократик партиядан АҚШ президентлигига номзоди кўрсатилган Массачусетс штатининг губернатори Майкл Дукакис Нью-Йорк университетида нутқ сўзлади. Вашингтоннинг ҳарбий соҳадаги сиёсати айрим муаммоларини тилга олиб у, умуман, ядровий тийилиб туриш доктринасини маъқуллаб гапирди. Дукакис, жумладан, АҚШ «ниҳоятда замонавий ва ҳар жиҳатдан мукаммал стратегик кучларга» эга бўлиши кераклигини таъкидлаб, Қўшма Штатлар НАТО блокидаги иттифоқчилари ва Исроил билан биргаликда янги қурол-яроғлар яратишлари лозим, деб уқтирди.**

Шу билан бир қаторда президентликка номзод қуйидагиларни ҳам айтди. Аммо бу президент Рейган ва бош секретарь Горбачевнинг шарофати билан дунёни яна ҳам хавфсиз қилиш учун, эҳтимолки, ҳаётимиздаги энг қулай имкониятлар пайдо бўлган шароитларда поёни кўринмаётган янги ва яна ҳам қимматга тушадиган ядро қуроллари системаларини ишлаб чиқишни давом эттиришни талаб этмайди.

● Нью-Йоркда генерал-майор Славко Йович (Югославия) Эрон билан Ироқ ўртасида ўт очишни тўхтатиш юзасидан бош ҳарбий кузатувчи этиб тайинланганлиги эълон қилинди.

● **Милуоки шаҳри (Висконсин штати) районида заҳарли химикатлар ортилган темир йўл составн издан чиқиб кетди.**

АП агентлигининг хабар беришича, 24 та цистернанинг бирортаси ҳам шикастланмади, аммо маҳаллий маъмурлар темир йўл ёқасида жойлашган уйларда яшовчи мингга яқин аҳолини кўчирдилар.

● ВАШИНГТОН. Президент Рейган сўнгги ярим аср мобайнида энг кучли қурғоқчиликдан азият чеккан фермерларга ёрдам бериш тўғрисидаги қонун лойиҳасини имзолади. Ушбу ёрдам 3,9 миллиард доллар миқдорида белгиланди, аммо ЮПИ ахборот агентлиги бу маблағ қурғоқчиликдан келган зарарни тўла қопламайди, деб таъкидлади.

Дон, сабзавот ва мева ҳосилининг 35 процентдан кўпроғидан маҳрум бўлган фермерлар федерал ёрдам олиш ҳуқуқига эгадирлар. Аслида барча ҳосилдан маҳрум бўлиб қолган кишилар учун белгиланган қўшимча тўловлар ҳар йилги одатдаги даромаднинг тахминан ярмига баробардир.

● **КИТО. Никарагуа республикаси президенти Даниэль Ортега Эквадорнинг янги президенти Родриго Борх Севальоснинг таклифига кўра шу мамлакатга келди. Икки мамлакат давлатларининг бошлиқлари шу мамлакатлар ўртасида дипломатик муносабатларни тиклаш тўғрисидаги қўшма баёнотга имзо чекадилар, бундай алоқаларни Эквадорнинг Леон Фебрес Кордеро бошчилигидаги илгариги ҳукумати узиб қўйган эди.**

Даниэль Ортега Эквадор пойтахтидаги аэропортда гапириб, Никарагуа билан Эквадор халқлари ўртасидаги алоқа сира узилмайди, деб таъкидлади. Лотин Америкаси давлатлари олдида турган муаммоларни тез ва катта самара кўриб ҳал этиш учун бу давлатлар жипслашишлари лозим, деб уқтирди Д. Ортега.

● **Аргентина ҳукумати Жанубий Африканинг консули ва унинг уч ватандошини мамлакатдан чиқариб юборди, деб хабар беради Рейтер агентлиги.**

Бунга Жанубий Африка консуллиги ёрдамида ташкил этилган семинар сабаб бўлди, дейилади Аргентина ташқи ишлар министрлигининг баёнотида. Семинарда, министрлик вакили маълум қилишига қараганда, Аргентинанинг Жанубий Африка билан дипломатик алоқаларни узиш тўғрисидаги 1986 йилда қабул қилган қарори танқид қилинган.

● Американинг «Юнайтед эйрлайнз» авиакомпаниясига қарашли «Боинг-737» пассажир самолёти мўъжиза туфайли омон қолди, деб хабар беради Франс Пресс агентлиги. Литл-Рок шаҳри (Арканзас штати) аэропортининг парвоз йўлкасидан энди ҳавога кўтарилмоқчи бўлган лайнернинг двигателларидан бирини тўсатдан аланга олди. Учувчи самолётни тўхтатишга улгуриб қолди ва дарҳол пассажирларни эвакуация қилиш бошланди. Натижада самолёт бортидаги барча 107 пассажир қутқариб қолинди, тўққиз киши жароҳатланди.

● **Судандаги сув тошқини бир ярим миллиондан зиёд кишини бошпанасиз қолдирди, деб хабар беради Рейтер агентлиги. Мамлакат пойтахти бир ҳафтадан бери ичимлик сув ва электр қувватисиз яшаяпти. Телевидение орқали сўзга чиққан Судан бош министри жабрланганларга ёрдам катта кечикиш билан етиб келаётганлигини маълум қилган.**

Уй-жой қурилиши

«Оқшом» назоратида

Бунёдкорлар

Чилонзор районидаги «Гулистон» массивининг қурила бошланганига кўп бўлгани йўқ. Қисқа вақт мобайнида қурилиш объектининг кўриниши тубдан ўзгарди. Тўрт қаватли ғиштли уйлар, тўққиз қаватли панелли турар жой биноларн барпо этилди. Квартира олиш орзусида навбат кутиб юрган юзлаб ҳамшаҳарларимиз мамнунлик билан шинам уйларга кўчиб ўтдилар. Массивда янги турар-жой биноларини қуриш ишлари ҳамон қизғин давом этмоқда. Кун сайин кўкка бўй чўзаётган янги уйлар атрофга алоҳида файз бағишлаб турибди. Айниқса, Сергелидаги ҳажм-блокли уйсозлик комбинатининг 3-қурилиш конвейери бошқармасига қарашли 3-участкаси бинокорлари қураётган шинам иморатлар кўпчиликнинг эътиборини тортяпти. Характерли томони шундаки, бу уйларнинг лойиҳалари мукаммал тайёрланганлиги билан ажралиб туради. Кенг ва шинам, хоналари ҳам ўзига хос. Ташқи кўриниши айниқса гўзал. Ана шундай дастлабки уйларга кўчиб ўтганлар ҳозир қурувчилардан беҳад мамнун бўлишяпти.

Айни кунларда ҳам қурилиш участкасида иш қайнайди. Бир томонда осмон билан туташиб кетган миноралн кранлар пешма-пеш қурилиш материалларини юқорига чиқариб турибди. Бошларига каска кийиб олган бинокорлар блокларни бир-бирига монтаж қилишмоқда.

— Уй-жой қурилишини жадаллаштиришда комбинатимиз бинокорларининг ҳиссаси салмоқли бўляпти, — дейди қурилиш участкаси мастери Ҳасанали Қўқонбоев. —Улар омилкорлик билан иш юритиб, меҳнат муваффақиятларимизни бойитиб бормоқдалар. Бир сўз билан айтганда суръат ва самара тобора ортмоқда. Коллективда иш бошлаганимга энди тўрт йил бўлди. Қурилишга доир энг муҳим тажрибаларни шу ерда орттирдим. Бунёдкорларнинг маҳорати бу ишда қўл келди. Улардаги ўзаро ҳамжиҳатлик ютуқларимизнинг муҳим омили бўлаётганлигидан қувондим. Қурувчиларимиз турли миллат вакилларидан иборат бир оила фарзандларини эслатишади. Шу йилнинг ўзида бешта уйнинг пойдеворини тикладик. Уларнинг иккитасига ҳамшаҳарларимиз кўчиб ўтишган. Учинчиси яқин ҳафталар ичида ишга туширилади. Шу йилнинг декабрь ойига қадар бу ерда яна ҳар бири 72 квартирали иккита уйга оилалар кўчиб ўтишади.

Ҳар бир уй учун 50 куб метр темир-бетон конструкцияси, шунча миқдорда бетон қоришма, 12 тонна арматура, 80 та панель, 176 та ҳажм-блок сарфланяпти. Ҳар бир уйнинг лойиҳа қиймати бир миллион 350 минг сўмликни ташкил этмоқда. Бинокорлар иш суръатини жадаллаштириш билан биргаликда қурилиш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланишга ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар. Бунинг эвазига қурилиш участкасида тежамкорликнинг янги резервлари юзага келяпти. Авваллари панеллар ўртасига ишлатиладиган ёғоч материаллардан ҳозир воз кечилди. Бунинг боиси қават битганидан сўнг ёғочларнинг олиб ташланаётганлигида бўлди. Бу сарф бригада учун ортиқча зарар ҳам келтирарди. Қурувчилар панелларни арматура қолдиқлари билан пайвандлашни ўзлаштирганларидан сўнг эски иш услуби ўз-ўзидан барҳам топди. Қолаверса, пайвандлаш жараёнлари бирмунча такомиллаштирилди. Ортиқча сарф-харажатга йўл қўйилмайдиган бўлди.

Бригада коллективи ўтган ойда 385 минг сўмлик ўрнига 445 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этиб, юқори натижага эришди. Июль ойидаги натижалар ҳам ана шундай қувончли бўлди. Қурилиш участкасида ҳозир 33 бинокор зарбдорчасига меҳнат қилмоқда. Объектда иш уч сменада ташкил этиляпти. Ҳар бир звено аниқ график асосида актив фаолият кўрсатаётир. Бу эса бригадага ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан қўл келяпти. Ҳар бир ишчи кўпсменалилик ҳаракатининг шарофатини, афзаллигини яхши англаб турибди. Б. Анорбоев, Р. Егимқулов сингари ёшлар тажрибали қурувчилардан касб маҳоратларини ошириш сирларини мунтазам ўрганиб боришаётир. Бу эса уларнинг қурилиш-монтаж ишларини жадаллаштиришдаги иштирокини кучайтиряпти.

Янги массивда қад ростлаган биноларни томоша қилар эканмиз, улардаги жозиба, ўзига хос нафислик, замонавийлик бизни қувонтирди. Уларнинг барчаси кун сайин чирой очаётган шаҳримизга файз бағишлаётган қўли гул бунёдкорларнинг самарали меҳнати мевасидир.

Ҳ. САИДОВ,
ТошДУ студенти.

СУРАТЛАРДА: бинокор Абдулло Машалло; қурилиш участкасида.

Автор фотолари.

Жиҳозлар ўрнатилди

Чилонзор районидаги «Алгоритм—2» массивининг 32 кварталида яна бир янги турар жой биносига сантехника жиҳозларини ўрнатиш ишлари ниҳоясига етказилди.

Бу муҳим ишларни «Ташсантехгазмонтаж» трестига қарашли 4-монтаж бошқармасининг Э. Нейверт бошлиқ бригадаси ёшлари тез ва соз амалга оширдилар. Бу ерда уддаланган ишларнинг ялпи ҳажми 18 минг сўмликни ташкил этди.

Коллектив аъзолари эришаётган ютуқларда унумли ва сифатли иш бажариш ҳаракатини қўллаб-қувватлаётганлиги муҳим роль ўйнаяпти. Бир тан, бир жон бўлиб фидокорона ишлаётган азаматлар ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йилида салмоқли натижаларга эришмоқдалар. Улар иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан самарали фойдаланиш ҳисобига ойлик топшириқларини ортиғи билан адо этишяпти.

М. МУРОДОВ.

Яхши фазилатлар

Дўстлик ҳақида

⊙ Яхши дўст денгиз қоясига ўхшайди, у ҳар қандай зарбалар етганда ҳам мустаҳкам туради.

⊙ Содиқ дўст етти хазинадан ҳам қиммат, уни авайлаш керак.

⊙ Чин дўстингнинг кўнглига сира озор берма.

⊙ Бинони қуриш қийин, бузиш осон бўлганидек, дўст бўлмоқ ва садоқат кўрсатмоқ қийин, дўстлик риштасини эса бир сўз билан барбод қилиш мумкин.

⊙ Ҳақиқат сўзни фақат доно одамга айт, нодонга айтсанг маломат тошини отади.

⊙ Дўст дардига ҳамдам бўлган одамни чин дўст деб билиш керак.

⊙ Яхши кунда бирга яйрашиб, ёмон кунда айрилишиб кетадиган киши хиёнаткор бўлади.

⊙ Садоқатли дўстлар кўзга ўхшайди, иккиси баравар йиғлаб, баравар кулади.

⊙ Дўст қадрини билмаган чин дўст тополмайди.

⊙ Кибр-ҳавоси баланд, фақат ўзини севадиган, худбин киши дўст бўлолмайди.

⊙ Дўстларни зиёрат қилиб туриш — дилларга ором бағишлайди.

Ҳаёт қадри

⊙ Яхшиликни мақсад этиб, унга доимо амал қилган одамнинг номи мангу умр топади.

⊙ Кимки жафо тортган бўлса, сафо қадрини билади.

⊙ Фазилатли одам ёқимли бўлиб, ўзини ва ўзгалар умрини яхши хислатлар билан безайди.

⊙ Ҳасадчининг юраги занг босади ва бу билан бошқалар ҳаётини ҳам заҳарлайди.

⊙ Икки юзли одам мунофиқ бўлади, кишилар ўртасида тубанликка кетади.

⊙ Қайғу-ҳасрат чекилган кунларни умр ҳисобига киритиб бўлмайди.

⊙ Очиқ юзли, ширин сўзли, мулойим хулқли бўлиш ҳам одамнинг бахтидан туҳфадир.

Ибратли ҳикоятлар

Бир донодан сўрашди:

— Нимадан кўпроқ қўрқиш ва эҳтиёт бўлиш керак?

Доно жавоб берди:

— Чин дўстнинг душманга айланишидан қўрқиш керак, чунки дўст сизнинг барча кучли ва заиф томонларингизни яхши билади, шу туфайли катта зарар етказади. Ақлли одам ҳар қандай вазиятда дўстнинг душманга айланишидан эҳтиёт бўлади.

Ҳикматли гаплар

Ёш бир йигит уйланиш тараддуди олдидан кекса бир ҳаким ҳузурига борди ва ундан маслаҳат сўради:

— Умр дўсти — хотин билан қандай яшаш, қандай муомала қилиш ва уни қайси йўл билан абадий дўст қилиш керак?

Доно ҳаким айтди:

— Хотин киши — ширин сўзнинг шайдоси, унга доим ширин муомалада бўл, лекин назокат ва иффатни талаб қил. Нуқсони бўлса ётиғи билан тушунтир, уни ҳеч қачон маломат ва ҳақорат қилма, акс ҳолда чувалчангдай беозор хотин аждарга айланади. Мулойимлик ва яхши сўз билан хотин кишини абадий дўст қилса бўлади, дунёда хотиндек садоқатли дўстни топиб бўлмайди.

Мажозий маталлар

⊙ Оёқ югурса — насибага ош, тил беҳуда жавраса — бошга тош етади.

⊙ Чиройли идишнинг ташқи чиройи эмас, унинг ичида оғу борми, шакарми — шу билан баҳоланади.

⊙ Баланд дарахтнинг қомати эмас, шарбатли меваси гўзал.

⊙ Чиройли гул чаманда кўп турмайди, уни тез узиб кетадилар.

⊙ Камалак етти хил рангда товланса ҳам, ҳавода кўп турмайди.

⊙ Пуч данак енгил бўлади.

⊙ Чўл ўсимлиги — саксовул иссиқ-совуқларда машаққат чекавериб, буралиб, чайир бўлиб етилади.

⊙ Шамолда барқарорлик йўқ, дам у томон, дам бу томонга эсаверади.

Ўн бир насиҳат

1. Самимийлик энг гўзал фазилат эканини унутманг, одамлар билан муомалада очиқ юзли, ширин сўзли бўлинг.

2. Душманлик иборасини тилга олманг ва бировга ёмонлик қилманг, чунки душманлик ўша кишининг ўзига ҳам азоб беради.

3. Инсонлик қадрингизни сақлайман десангиз, одамлар қадрини эъзозланг.

4. Хулқ-атвори бузуқ одамнинг домига тушманг, ундайлардан узоқ юринг.

5. Одамнинг нафси тизгинсиз, беқарор бўлади, уни доим ирода кучи билан жиловлаб туринг.

6. Бировга яхшилик қилиб, бирор нарсани ундиришни ўйламанг, тама қилманг, яхшилигингиз ҳавога пуфлагандек беҳуда кетмасин.

7. Нодон ва аҳмоққа насиҳат қилманг, вазифа юкламанг ва яхшилик кутманг.

8. Бошингизга ташвиш тушганда умидингизни йўқотмай, ақл-идрок билан тўғри йўл излашни ўйланг.

9. Ҳар қандай вазиятда виждон билан ҳисоблашиб иш тутинг.

10. Бахтсиз одамларни кўрганда саъйи-ҳаракат ва меҳнат роҳатини эсланг.

11. Дунёда энг ёмон одат ёлғончилик эканини унутманг, ҳақиқат — бахт йўли деб билинг.

Тўлқин РАСУЛЕВ тайёрлаган.

Гулму бу, раъноми бу! Хиёбон гулзори қанчалар гулгун бўлса, бу икки ёшнинг қалби, умри шунчалар гўзал бўлиб қолсин. Сулув келин, келишган рухсорли куёв ҳаёт нашъасини суриб, ували-жували, бахт-саодатли бўлишсин! Минглаб саодатли ёшлар ҳаёти фаровон турмушимизнинг рамзи бўлиб, гулдек кулиб турибди.

Р. Шарипов фотоэтюди.

«Чақалоқ» бомба фожиаси

Ҳурматли редакция! Биз партия ва ҳукуматимизнинг тинчликсевар сиёсатини қўллаб-қувватлаймиз. Бугунги кунда ер юзидаги барча тараққийпарвар кишилар ядро хавфини камайтириш учун курашмоқдалар. Маълумки, бундан 33 йил муқаддам Хиросима ва Нагасаки устида Американинг атом бомбалари портлаган ва бундан ўн минглаб кишилар жабрланганди. Анъанага кўра август ойида бутун дунёда ядро қуролига қарши кенг юриш ўтказилаётган бир пайтда кўплаб японияликларга қирғин келтирган ана шу бомбанинг жароҳати ҳақида маълумот беришингизни сўраймиз.

А.ҲОШИМОВА,
Р.ҚОДИРОВ,
Тошкент политехника институти студентлари.

Иккинчи жаҳон урушининг тугашига оз кунлар қолганди. Ер юзидаги прогрессив инсоният урушсиз кунларни, тинч осойишта яшашни сидқидилдан интизор бўлиб кутмоқда эди. Аммо АҚШ ҳукумати ўзининг кучини жаҳон халқлари олдида яна бир бор намойиш этиш учун 1945 йилнинг 6 август куни эрталаб соат 8 дан 13 минут ўтганда президент Трумэн рухсати ва руҳоний Даунейнинг оллоҳдан эҳсон тилаб кузатиши натижасида «Б-29» самолётида атом бомбаси Японияннинг Хиросима шаҳри томон йўл олди. 8 дан 14 минут ўтганда эса «Литил бой», яъни «чақалоқ» номли атом бомба парашют орқали туша бошлади. «Чақалоқ» бомба 500 метр юқорида шаҳар устида портлади. 380 мингга яқин аҳолиси бўлган бу шаҳар меҳнаткашлари кундалик иши, ҳар кунги турмуш ташвиши билан овора бўлган инсонлар самолётнинг учиб келаётганига ҳам эътибор бермадилар.

«Чақалоқ» бомбанинг кўзикоринга (замбуруғга) ўхшаган чанг булути 18 километр баландликка кўтарилиб, узоқ-узоқдан берган таъсири туфайли бирданига 78150 киши ҳаёт билан видолашди. 13984 инсоннинг эса жасадини топиб бўлмади.

Мана биринчи «чақалоқ» атом бомбасининг портлаганига ҳам 43 йил бўлди. Лекин ҳозиргача бу мудҳиш жароҳатнинг зарарли оқибати давом этиб келмоқда. Шу ўтган йиллар давомида «чақалоқ» бомбадан 30 мартагача кучли бўлган атом, водород ва нейтрон бомбалари яратилди.

Атом ва водород бомбаларидан чиқадиган ионловчи нур таъсирида нур касаллиги вужудга келдики, бу касалликни даволаш усулини топиш ҳозирги замон медицина фани учун муҳим бир жумбоқдир. Бу «чақалоқ» атом бомбасининг портлашидан олган инсонларнинг жароҳати ҳозирги кунда ҳам давом этиб келмоқда. Масалан, ўша пайтда Хиросимада олинган атом радиацияси таъсирида кейинги авлодлар орасида ҳам қон таркибининг бузилиши аниқланган. Атом нурлари одам, ҳайвон, ўсимлик ва микроорганизмларнинг бош молекуласи бўлган ДНК (дезоксирибонуклеин кислота)га таъсир этиб, насл қолдириш процессини бузар экан. Атмосферада ионловчи атом нурларининг кўпайиши рак касалини кучайтирар экан. Атом нурлари айниқса, илик ёғига, бош нерв ва қон айланиш системасига, жинсий органларга ва кўриш органи —кўзнинг ёруғликни сезиш қобилиятига биринчи бўлиб таъсир этар экан.

Ҳозирги пайтда йиғилган атом ва водород бомбалари ер юзидаги тирик организмларнинг яшашини ўта хавф остида қолдиради, яъни биологик тур сифатида инсониятнинг йўқолиш хавфи туғилади.

Шунинг учун ҳам тинчликсевар совет халқи атом ва водород бомбаларининг портлашини бутунлай тўхтатиш ва ишлаб чиқаришни кескин камайтириш учун тинмай курашмоқда. Мамлакатимиз атом энергиясидан ҳарбий мақсадларда эмас, балки тинч қурилиш мақсадларида фойдаланиш ғоясини олға суриб, 1954 йили Дубнада жаҳонда биринчи марта 5000 киловатт қувватга эга бўлган атом электр станциясини ишга туширди ва ҳозир халқимизни арзон электр энергияси билан таъминлаб турибди.

СССР ҳукумати атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш таклифи билан майдонга чиқаётган бир пайтда АҚШ ҳукумати фазовий (самовий) урушлар программасини олдинга сурмоқда. Бу эса нафақат инсониятни таҳликага солиб қўймасдан, ўта мураккаб биосферанинг мавжуд бўлишига хавф туғилмоқда. Ҳозирги вақтда Хиросимага ташланган атом бомбасидан бир миллиони мавжуддир. Агар ядро уруши содир бўладиган бўлса, жуда катта майдонда одамлар, ўсимликлар, ҳайвонлар нобуд бўлади. Шунинг учун бутун дунё прогрессив халқлари СССР бошчилигида атом ва ядро қуролларидан бутунлай воз кечишни таклиф этмоқда.

Ядро урушининг ёмон оқибати шуки, ядро бомбаси портлаганда кўп миқдорда азот оксиди ҳосил бўлиб, атмосферада озон билан реакцияга киришади, натижада стратосферада бу реакция 30-70 процент озонни бузади ва пастки протосферада озон ҳосил бўлиб келишига олиб келади. Бу эса Ер шарида температуранинг бир неча даража кўтарилишига сабаб бўлади. Натижада ультрабинафша радиация миқдоридан ошиб, ер юзида катта ҳалокатларга олиб келади.

Ядро уруши бошланадиган бўлса, у ҳолда даҳшатли «ядро қиши» бошланиши мумкин. Ядро уруши натижасида катта майдонлардаги ёнғинлардан чиққан тутунлар, аэрозоллар, осмонга кўтарилган чанг-тўзонлар натижасида ер юзига тушадиган қуёш нури 10-100 марталаб пасайиши мумкин, бу эса қуруқликни 30-40 даража совутади. Натижада ёғингарчилик ўзгаради ва «ядро қишига» олиб келади. Шунинг учун ҳам совет кишилари ядро уруши хавфининг олдини олиш учун тинмай курашмоқдалар.

Норали НОРБОЕВ,
профессор.

Ҳар тўғрида

Ой алюминийси

Худди Ердагидек Ойда ҳам металлар тоза ҳолда нисбатан кам учрайди. Лекин шундай бўлса-да, темир, мис, никель, рух каби металларнинг айрим парчалари топилган. Бизнинг сунъий йўлдошларимизнинг Кризистлар ва Изобилия денгизлари орасидаги континентал қисмдан «Луна — 20» автоматик станция олган ой тупроғида илк бор соф ҳолда алюминий топилди. СССР Фанлар академияси конлар геологияси, петрографияси, минералогияси ва геохимияси институтида бу оғирлиги 33 миллиграмм бўлган ой бўлакчаси учта кичик тоза алюминий парчаларидан иборат эканлиги аниқланди. Силлиқ, салгина чўзинчоқ, зиғирдай бўлакларнинг узунлиги 0,22; 0,15 ва 0,1 миллиметр келар, уларнинг юзаси нурсиз, кўриниши эса сарғиш-кумушрангда бўлиб, янги синдирилгани билиниб турарди.

Бу ойдан келтирилган соф алюминий кристалл панжараларининг параметрлари ердаги лабораторияда олинган тоза алюминий намунасиникига айнан мос келди. Бизнинг сайёрамизда соф ҳолдаги алюминийни олимлар табиатда фақат бир марта Сибирда топишган эди, холос. Мутахассислар фикрича, бу металл Ойда соф ҳолда тез-тез учраб турса керак. Буни шу билан тушунтириш мумкинки, ой тупроғи узлуксиз равишда протонлар ва бошқа космик нур заррачалари билан «ўққа тутиб» турилади. Бундай бомбардимон қилиш кристалл панжараларнинг бузилишига, ой жинсларидан ташкил топган минералдаги алюминийни бошқа кимёвий элементлар билан боғланишларини узулишга олиб келади. Бу «муносабатлар узилиши» натижасида ой тупроғида тоза алюминий заррачалари пайдо бўлади.

Манфаат йўлида

Бундан 75 йил илгари Цусима жанги бўлиб ўтган эди. Кучлар тенг бўлмаган бу жангда япон эскадраси бир неча рус кемасини денгиз қаърига чўктириб юборганди. Улар орасида «Адмирал Нахимов» крейсери ҳам бор эди.

Яқинда япон фирмаси «Ниппон Марин» крейсерни денгиз остидан кўтаришга қарор қилди. Албатта «Адмирал Нахимов»ни кўтариш рус тарихига ёки табаррук рус ёдгорлигига меҳр-муҳаббатдан эмасди, аслида бутунлай ўз манфаатларидан келиб чиқилган эди. Маълумотларга кўра, бу чўкиб кетган кемада ҳозирги нарх бўйича ҳисоблаганда 1 миллиарддан 4,5 миллиард долларгача қийматга эга бўлган олтин қуймалар бўлиши керак.

Крейсернинг 100 метр чуқурлиқда чўкиб ётган жойи аниқланди, фирма уни кўтариш ишларини бошлаш арафасида. Мутахассислар фикрича, бу операцияни ўтказиш бир неча ойга чўзилиши мумкин. Бу ишларни бажариш компанияга тахминан бир ярим миллион долларга тушар экан. Нима ҳам дердик, миллиардлар гаровида миллионларни таваккал қилиш мумкин-да!

Адҳам ДАМИНОВ
тайёрлаган.

Акс садо

«Тошкент оқшоми», 1988 йил 23 июнь

Редакцияга Тошкент шаҳрининг Собир Раҳимов райони шифокорлар шаҳарчасидаги 8-уйнинг 3-квартирасида истиқомат қилувчи Саодат Жабборовадан келган хатдаги сўзлар турткн бўлиб, бугун биз асосан азиз онахонларимиз ва опа-сингилларимизнинг ана шу мақола хусусида йўллаган дил сўзларини қадрли оқшомхонлар эътиборига ҳавола этишни лозим топдик. Яна Саодат Жабборованинг хатига қайтамиз.

⊙ «Она ноласи» мақоласи менда бир дунё таассурот қолдирди. Мақола сўнгида «...Наҳотки азиз оқшомхонларнинг айтадиган гаплари йўқ бўлса...» дейилган. Нега бизнинг гапимиз бўлмасин. Мақоладаги воқеа фақатгина мени эмас, балки кўпчиликнинг қўлига қоғоз, қалам олишга мажбур этган бўлса ажаб эмас. Бошқаларни билмадим-ку, лекин мен Турсунойнинг ўлимига сабабчи бўлган Асқар ва унинг Хуршидаси-ю, уларнинг ота-оналаридан жуда ҳам нафратланиб кетдим.

Мен, менга ўхшаганлар ҳали ҳаётда кўп нарсаларни тушунмаймиз. Чунки ҳаёт жуда мураккабдир. Ана шу мураккаблиги билан ажралиб турган ҳаёт бизга (жумладан, менга ҳам) кўп нарсаларни ўргатяпти. Асқарни ёш-да дейишимиз мумкин эди. Лекин у ақли-ҳуши жойида, каппа-катта одам. Унинг қилмишларини асло кечириб бўлмайди. Бундайларга гапиришнинг ўзи бефойда. Хатим сўнгида фарзанд доғида куйган Сабоҳат аяга ҳамдардлик изҳор этаман.

Редакцияга куни-кеча бир аёл қўнғироқ қилиб, ўзининг Марҳамат Қодировна Маманбоева эканлигини, «Она ноласи» мақоласи юзасидан хат йўллаганини, унинг дил сўзлари газетада қачон ёритилишини сўради. Биз унинг хати қўлимизда турганлигини айтдик, яқин орада Марҳамат опанинг мактубини оқшомхонлар эътиборига ҳавола қилишга ваъда бердик. Бугун биз ана шу ваъдамизни бажаряпмиз. Тошкент шаҳрининг Х. Эргашев кўчасидаги 130-уйда яшовчи Марҳамат опа Маманбоева қуйидагиларни ёзибдилар:

⊙ Мен уч фарзанднинг онаси ва тўрт неваранинг бувиси сифатида ўз фикримни билдирмоқчиман. Авваламбор бирон оила билан қуда бўлишдан олдин яхшилаб суриштириш, ундан кейин қиз билан йигитнинг ҳам хоҳишига қараб иш тутиш керак, деб ўйлайман. Чунки ҳозирги ёшларимизнинг ақли бутун, совет мактабида ўқиб, оқ-қорани таниган, ҳар томонлама камол топган доно инсонлардир. Шундай экан, улар ўз тақдирларига бефарқ қарамай, ҳар томонлама ўйлаб, сўнг турмуш қурсалар айни муддао бўларди.

Турсунойнинг бевақт жувонмарг бўлиб кетишига албатта сабаблар кўп. Лекин Турсуной жонига қасд қилмасдан, шу мураккаб ҳаёт қийинчиликларини дадиллик билан енгиши мумкин эди. Лекин негадир ҳозирги ёшларимиз орасида турмушда учрайдиган қийинчиликлар олдида довдираб қолиб, ўз-ўзига ўт қўйиш ва бошқа турли йўллар билан ўзини ўзи нобуд қилиш ҳоллари тез-тез учраб турибди. Бу, албатта ачинарлидир. Шу ўринда мен «Гулистон» журналининг 5-сонида 80 ёшли ҳурматли онахонимиз Раҳбар Алимованинг мақоласидаги ҳозирги ёшларга қарата мурожаат қилиб айтган гаплари жуда ҳам ибратли эканлигини таъкидламоқчиман. Дарҳақиқат, 20-йиллардаги хотин-қизларимизнинг озодлик йўлида ўзларини қурбон қилганликлари тўғрисидаги фактлардан хабаримиз бор. Шундайлардан бири 20-йиллардаги Турсуной эди. У талантли актриса эди, севган халқига, Ватанига хизмат қилиш ниятида эди. Лекин ёвуз эри қўлида ҳалок бўлди. Энди эса 80-йиллар Турсунойи ўз ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя этишдан ожизлик қилиб ўз жонига қасд қилди. Мен Турсунойнинг бу ишини асло оқламайман. Ахир у ота-онасининг якка-ю ягона фарзанди ва икки фарзанднинг севикли онаси эди-ку. Турсуной шу онаизорининг зор қақшаб қолишини, икки норасида — Гулноза билан Умиджоннинг доду фиғонларини кўз олдига бир дақиқа бўлса ҳам келтирганда эди, бу ишга қўл урмаган бўлар эди. Чунки ҳар бир инсон ўз тақдири, бахти, ўзлиги учун курашмоғи лозим.

Энди Асқар ва Хуршида ҳақида икки оғиз сўз. Афсуски, шуларга ўхшаган бевафолар оз бўлсада ҳаётимизда учраб турибди. Мен ўйлайманки, жамоатчилик кучи ва қонун йўли билан бундайларнинг танобини тортиб қўйиш керак. Қолаверса, бировнинг бахтсизлиги эвазига ўз бахтини қурмоқчи бўлган бундай кимсалар асло бахтли бўлолмайди.

Андижон областининг Хўжаобод районидаги «Ленинград» колхозининг 1-бригадаси аъзоси Тўлғаной Абдуқодированинг редакцияга йўллаган дил сўзлари жуда ҳам таъсирлидир.

⊙ Ҳурматли редакция! «Она ноласи» мақоласини ўқиб жуда ҳам алангаланиб кетдим. Нима учун десангиз, мана менинг ёшим ўттизда, турмуш қурганимга 13 йил бўлди, иккита қизим ва иккита ўғлим бор. Ўзим ўн уч йилдан буён пахтакорлик касбини улуғлаб келяпман. Ҳаётимдан асло нолимайман. Қарангки, шундай дориломон замонда Хуршидага ўхшаган мунофиқ, шарм-ҳаёси йўқ аёллар учраб турибди. Хуршидага ўхшаганлар бировларнинг оиласига бургут каби чанг солиши натижасида Турсунойга ўхшаганларнинг ҳаётига зомин бўлмоқда. Бу ҳам майли-я, лекин ўртада икки оила вайрон, қариндош-уруғларнинг бошлари ерга хам бўлиб юради. Бизнинг ҳозирги давримизда қизларини ота-оналар турмушга чиқараётганда сўраб суриштириб, тўйини эса икки-уч ой ўтгандан кейин қилишса мақсадга мувофиқ бўлар эди. Энди Асқарга келсак, у ота-она тарбиясини олмаган, жамиятимиз учун мутлақо нолойиқ кимса. Чунки у Гулноза билан Умиджонларни ўйлаганда шундай йўлга кирмаган бўлур эди. Менинг шу фарзандлар тўғрисидаги таклифим шундай: Гулноза ва Умиджонлар бувисининг қўлига қайтариб берилсин, акс ҳолда бу икки беҳаё, меҳр-оқибати йўқлар болаларни нобуд қилишдан ҳам тоймайди. Асқарни эса оталик ҳуқуқидан маҳрум этиш керак. Мен мактубим ниҳоясида улуғ шоиримиз Навоийнинг бир байтини келтириб ўтишни лозим деб топдим:

Одам борки, одамларнинг нақшидир.
Одам борки, ҳайвон ундан яхшидир.

Тошкентдаги 4-мактаб-интернатда санитарка бўлиб ишловчи Санталат Юнусова ўз хатида қуйидагиларни ёзибди:

⊙ Мақолани ўқиб ўзимни тутиб туролмадим. Онанинг нола-ю фиғонлари менимча ҳар бир одамнинг қалбини ўртаб юборади. Турсуной менинг тенгдошим экан. Тўғри, у ҳам жон аччиғида шундай қилган. Фарзандлари ҳам кўзига кўринмаган. Бундайлар учун фақат яшаш керак эди, яшаб курашиш керак эди. Афсуски, энди уни қайтариб бўлмайди.

Асқар ака! Ўз хотинингизга хиёнат қилиб, шириндан-шакар фарзандларингизни етим қилдингиз. «суюқ оёқ» (кечирасиз) Хуршида билан бахтли бўламан деб ўйладингизми?! Лекин сиз энди у билан (ҳаттоки исмини айтишга ҳам тилим бормайди) бахтли бўлолмайсиз, ҳеч қачон! Сизни деб ёш Турсуной ҳаётдан кўз юмди, фарзандларингиз она меҳридан жудо бўлиб қолишди. Сиз каби эркакларни, исмини айтишга тилим бормайдиган аёлларни жазога тортиш керак!

Турсунойнинг ўлимига сабабчи бўлган аёлга айтадиган гапларим шундай: Турсунойнинг ўлимига Сиз ҳам дахлдорсиз. Уялмайсизми? Оилангиз бор экан, бировнинг турмушини бузиб, аёллик шанига доғ тушириб, мол дунёга учиб бир оилани барбод этдингиз. Наҳотки, бахтли бўлиш учун мол-дунё зарур бўлса. Ахир фарзандлар-ку бизнинг молу дунёмиз, дуру гавҳарларимиз. Мен Гулноза билан Умиджонга ҳаттоки «ўгай она» бўлишингизга ҳам рози эмасман. Чунки сиз «ўгай она»ликка ҳам нолойиқсиз.

Хулоса қилиб шуни айтмоқчиман: тенгдошларим, онажонларимизнинг сочларига оқ оралашига, юзларига ажин тушишига биз, фарзандлар сабабчимиз. Азиз тенгдошларим, виждонимиз доимо пок бўлсин, саёқ юрмайлик, бировларнинг оиласини бузмайлик, норасидалар кўзидан ёшини оқизмайлик, оналаримизни ташвишга солмайлик. Фарзандларимиз тирик етим бўлмасин.

⊙ Менинг хатим сизларга балки маъқул бўлмас. Шундай бўлса-да, мен сизларнинг вақтингизни олиб хат ёзаяпман. Лекин бу хатдаги барча гаплар менинг юрагимдаги гаплардир.

Қашқадарё область Ульянов районидаги Ф. Хўжаев кўчасининг 4-уйида истиқомат қилувчи Ҳикоят Жумаева ўз хатини ана шундай сўзлар билан бошлабди. Келинг, Ҳикоятхоннинг дил сўзларини тинглайлик.

Мен «Тошкент оқшоми» газетасини мунтазам ўқиб бораман. Газетанинг 23 июнь сонидаги «Она ноласи» номли мақолани ўқиб жуда ҳам ҳаяжонландим. Наҳотки, Асқарнинг онаси аёл бўла туриб Турсунойнинг қалбини тушунмайди, ахир у ҳам вақтида келин бўлган-ку, нега ўғли шундай нотўғри йўлга кираётганини кўриб, билиб туриб уни бу йўлдан қайтармади. Мен биринчи галда Асқарнинг онасини айбдор деб биламан. Асқар эса қонун олдида жавоб беради.

Мен Хуршида тўғрисида шундай демоқчиман: агар аёл эри бўла туриб, эркак хотини бўла туриб бир-бирига хиёнат қилса, улар ўзларининг бу қилмишлари учун халқ олдида шармандаи-шармисор қилиниши керак. Яна бир истагим: Турсунойнинг болаларини Сабоҳат опага олиб бериш керак. Оила бузувчиларга эса қатъий чоралар кўриш керак. Ана шунда тирик етимлар сони камайган бўларди.

⊙ «Она ноласи» мақоласини ҳаяжон билан ўқиб, нафрат билан шундай дегим келди: Турсунойнинг ёш умрига зомин бўлган қайнонасини жавобгарликка тортиб, ундан икки гўдакни олиб Сабоҳат опага бериш керак. Оиланинг барбод бўлишига сабабчи бўлган Хуршида сингари беҳаёлар қонун олдида жавоб берсин.

Ёшим 36 да. Бешта қизим бор. Уларни турмушга узатишга жуда қўрқаман. Ҳажал холага ўхшаган қайноналардан эса нафратланаман. Ва якунловчи сўзим шундай: ҳар бир ота-она қизларини турмушга берганларидан сўнг албатта унинг уй-жой турмуши билан ҳар доим қизиқиб туришлари керак. Токи Турсунойнинг онасига ўхшаб афсус-надоматда қолишмасин.

—Булар Тошкент областининг Калинин районидаги «Гунафша» савдо марказида сотувчи бўлиб ишловчи Мухтабар Маҳмудованинг дил сўзларидир.

Азиз оқшомхонларнинг диққатига яна бир куюнчак газетхонимиз — Тошкентдаги 130-ўрта мактабнинг ўқитувчиси Мавлуда Икромованинг хатидаги қуйидаги сатрларни ҳавола этамиз:

⊙ Ҳа, ҳаётда фарзанд доғидан оғир мусибат бўлмайди. Айниқса она учун у оғир дил жароҳатидир. Сабоҳат ая фарзанди Турсунойни камолотга етказиб, орзу-ҳаваслар билан уни турмушга берди. Турсуной янги хонадонда покиза орзу-умидлар билан яшай бошлади. Бу давр мобайнида Турсуной билан Асқар икки фарзандли бўлишди. Лекин Асқар гулдек хотини ва ширин-шакар фарзандларининг қадрига етмай Хуршида исмли оилали аёл билан юра бошлади. Аёл кишининг кўнгли жуда сезгир бўлади. Айниқса унинг учун ўзининг умр йўлдоши бегона аёл билан хиёнат кўчасига кирганини сезса, бундан ортиқ даҳшат бўлмайди. Бунга чидай олмаган Турсуной икки фарзанди, ота-онасини доғда қолдириб ҳаётдан кўз юмди. Турсунойнинг бундай фожиали ўлимига Асқар ва ўз турмуш ўртоғи бўлишига қарамай хиёнат ботқоғига ботган енгилтак аёл Хуршида сабабчидир. Асқар билан Хуршидага ўхшаганлар ҳаётда учраб турадди. Бироқ жойлардаги раҳбар ходимлар, суд, прокуратура органлари бундай шахсларга нисбатан тегишли чора-тадбирларни ўз вақтида кўрмаётганликлари ачинарлидир. Менимча, кенг жамоатчилик ҳам бундай воқеалардан четда турмаслиги керак. Ана шунда Сабоҳат аяга ўхшаганлар фарзанд доғида куймаган, мурғак фарзандлар эса онасиз етим қолмаган, Турсунойнинг ҳам ёш умри хазон бўлмаган бўлур эди.

Сабоҳат опанинг армонга тўла, яраланган қалб ноласига ўзларининг дил сўзлари билан қандайдир малҳам қўймоқчи бўлган аёлларимиз орасида академик Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик илмий-текшириш институтининг катта инженери, тўрт фарзанднинг онаси Насиба Пўлатова ҳам бор. У ўз хатини шундай бошлайди:

⊙ Мақолани ўқиб чуқур ўйга толдим... Сабоҳат опа, сизга сабр-бардош тилайман. Раҳмат сизга, одобли, андишали, итоатли қиз ўстирганингиз учун. Роҳатини кўрсангиз бўлар эди. Афсус... Қачонгача ҳаёли, андишали аёллар оёқ ости бўлади, ўз ширин жонларига қасд қилиш билан Асқар ва Хуршида каби беҳаё шахслар устидан ҳукм чиқарсалар! Уларнинг беҳаёликлари учун йўл очиб берсалар. Жондан азиз, ширин-шакар фарзандларини етим қолдириб, муштипар ота-оналарининг юрагини бир умр фарзанд доғида куйдирсалар... Ана шу беҳаёларнинг ҳам ота-оналари бордир! Улар бу аҳволга қандай қарашган?! Уларга виждон азоби абадий бўлсин!!! Турсуной синглим, Сиз каби ориятли опа-сингилларга Хуршида сингари беҳаёларнинг қилган қилмиши учун уларнинг ўзларини бегона ўт каби ҳаётдан юлиб ташлаш учун курашиш керак! Токи улар бировларнинг ширин оиласини бузмасинлар! Бировларнинг ёш жонига қасд қилмасинлар, гўдакларнинг кўзини ёшламасинлар, муштипар оналарнинг бағрини доғламасинлар, итоатли, бардошли, одобли, вафоли аёлларимизни қадрласинлар.

⊙ «Она ноласи» сарлавҳали мақолани қунт билан ўқидим. Ҳа, Хуршидага ўхшаш аҳмоқ, енгилтабиат, калтафаҳм аёллар учраб туради. Мақола менда катта таассурот қолдирди. Менинг хотиним ҳам мен билан ажрашди. Сабаби битта: хотинимнинг менга хиёнат қилгани...

Кечирасиз, қадрли оқшомхон дўстлар. Юқорида биз бугун сизларнинг диққатингизга редакцияга мақола юзасидан фақат азиз аёлларимиздан келган хатларни ҳавола этишга келишиб олган эдик. Бундан олдинги, юқоридаги абзацда биз редакцияга Андижон шаҳридан врач Абдуқаҳҳор Саттаровдан келган хатдан парча келтирдик. «Она ноласи» бўйича редакцияга келган навбатдаги хатлар обзорида биз ана шу мактубнинг давомини ва бошқа эркак оқшомхонларнинг бизга йўллаган хатларини сизларнинг диққатингизга ҳавола этиш ниятидамиз.

ИЖТИМОИЙ-МАИШИЙ ПРОБЛЕМАЛАР БЎЛИМИ.

Шанба оқшоми

Китоб жавонингизга

«Этнография оламига саёҳат»

Китоб — инсоннинг доим дардлашадиган суҳбатдоши бўлиб, ундан олам-олам маънавий озиқ олинади. Қизиқарли география, геология, математика ва бошқа фанларга доир китобларни завқ-шавқ билан ўқиганмиз. «Фан» нашриёти чоп этган «Этнография оламига саёҳат» китоби ҳам шундай қизиқарли асар бўлиб, ўқувчи ундан башариятнинг ўзига хос урф-одатлари, маданияти, ҳаёти ва яшаш тарзи билан атрофлича танишади.

Хўш, этнография нима! Китоб автори, тарих фанлари кандидати, таниқли этнограф олим Билол Аминов бу ҳақда шундай ёзади: «Этнография юнонча сўз бўлиб, «этнос» — халқ, «графейн»— ёзиш, яъни халқларнинг турмуш тарзи ва маданиятини ўрганувчи фан деган маънони англатади».

Муаллиф ёзганидек, ҳозирги пайтда Ер юзида уч мингдан зиёд катта-кичик, қўҳна ва тарихан яқинда вужудга келган халқлар, элат ва қабилалар бор. Бу халқларнинг ҳар бирининг ўзи севган одат-анъаналари, маданияти, мероси, яшаш тарзидаги яхши урф-одатлари борки, булар ҳаммаси жаҳон маданияти хазинасига бебаҳо бойлик бўлиб қўшилади. «Тадқиқот манбаи — халқ» кириш мақоласида автор дунё халқларининг этнографик оламига кенг тушунчалар беради. Айниқса, мамлакатимизда Совет ҳокимияти йилларида этнография фанининг кенг кўламда ривожланганини, бу соҳада тадқиқотлар олиб бориш учун ҳамма имкониятлар яратилганини, шунингдек Ўрта Осиёда, шу жумладан Ўзбекистонда этнография илми бой тарихга эга эканини автор ҳаётий мисоллар билан асослайди.

Оламни кезиш, одамлар ҳаёти ва турмуш тарзини ўрганиш қадимдан жасур кишилар матонатини кўп намоён этганки, шундай жаҳонгашта саёҳатчилардан бири буюк рус сайёҳи Миклухо-Маклай эди.

Билол Аминов китобида ана шу мардона сайёҳнинг бундан 116 йил муқаддам Гвинея ҳақидаги хотира-эсдаликларини келтиради. Сайёҳнинг халқлар, элатлар ва қабилалар тўғрисидаги ажойиб фикрлари, олимнинг ҳаёти ва ижоди қизиқарли ҳикоя қилинади. Китобнинг «Жаҳонгашта жасорати» қисми буюк сайёҳнинг саргузаштларига бағишланган.

Ўрта Осиё халқларининг узоқ ўтмишини, уларнинг хўжалиги ва маданиятини, диний эътиқоди ва маданий алоқаларини ўрганишда археологик ёдгорликлар, жумладан тошларга зарбланган дастхатлар, расмлар муҳим аҳамиятга эга бўлиб, булар аждодларимиз яратган мўъжиза ҳисобланади.

«Бир кўз олдингизга келтиринг-а, — дейилади китобнинг «Аждодлар дастхати» қисмида. — Сармишдаги икки километр келадиган сланецлар сатҳида уч ярим мингга яқин расмлар мавжуд. Ҳар бир сланец тахтаси сатҳида жажжигина нодир бир асар акс этган, баъзиларида эса бир йўла бир неча, ҳатто ўйилаб расмларни кўрасиз».

Узоқ ўтмишнинг бебаҳо асори-атиқалари бўлган бу расмларда халқимиз қадим аждодларининг фикр-ўйлари, турмуш тарзлари, орзую армонлари нақшбанд этилганига шубҳа йўқ. Ҳозирда бу ёдгорлик тасвирлар Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Археология институти олимлари томонидан атрофлича ўрганилмоқда.

Ҳар бир халқда ўзига хос удумлар бўладики, буларни Билол Аминов ҳеч бир камситмаган ҳолда, холисона тасвирлайди ва шундай бир воқеани ҳикоя қилади:

«1854 йилнинг июль ойида файтунда кетаётган Камбоджа қироли баногоҳ қулаб тушади. Ҳушсиз ётган қиролни ердан кўтариб олишга аъёнлардан ҳеч бири ботинолмайди. Лекин шу воқеа устига келиб қолган европалик бир ажнабий қобирғаси синган ҳукмдорни ердан кўтариб файтунга ўтқазади-да, саройга элтади. Саройда табиблар ҳам унга яқинлашишмайди. Чунки ҳукмдорнинг «муборак» танасига бирон темир парчаси ёки буюм теккизиш ман этилганди».

«Этнография оламига саёҳат» рисоласида шу сингари қизиқарли воқеалар баён этилган. Китобдаги «Тақиқ ҳақида тадқиқ», «Осмондан тушган элат», «Гуллар ва удумлар», «Алвасти: афсона ва ҳақиқат», «Янги йил эшик қоққанда», «Унда тарих мужассам» каби бўлимларда этнография оламидаги кўплаб янгиликлар келтирилади.

Мазкур рисола тарихшунос олим Билол Аминовнинг шу соҳа ишқибозларига, кенг китобхонлар оммасига яхши совғаси бўлди. Китобхон бу рисолани ўқиб чиқар экан, аждодларимизнинг ноёб хазиналари, дунё халқларининг урф-одатлари, ажойиб анъаналари билан, этнография музейлари билан кенг танишиб, бой таассурот олади.

Тўлқин АШРАФХОНОВ.

Бир асар тарихи

«Тошболта ошиқ»

Ўзбекистон ССР халқ артисти Турсунхон ЖАЪФАРОВА билан суҳбат

Олтмишинчи йилларнинг бошларида Муқимий номли республика Давлат музикали драма ва комедия театри (ўша пайтда у шундай деб аталарди) саҳнасида кетма-кет икки комедия пайдо бўлди. Муаллифи Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Ҳамид Ғулом бўлган бу комедиялар фавқулодда машҳур бўлиб кетди.

«Фарғона ҳикояси» саҳнага чиққанидан кейин Ўзбекистон ССР халқ артисти Соиб Хўжаевнинг комик иқтидори ҳақида илиқ фикрлар айтила бошланди. «Унинг учун пьеса ёзиш керак» деган гаплар ҳам пайдо бўлди. Шундай гап-сўзларнинг, интилишларнинг меваси ўлароқ «Тошболта ошиқ» комедияси дунёга келди. Авторнинг таъкидлашича, театр коллективи СССР халқ артисти Раззоқ Ҳамроев бошчилигида пьеса ўқилаётганда Соиб Хўжаев хурсанд бўлиб кетган экан: «Пьеса мен учун ёзилган экан-ку!»

Жамолиддин Румий кўчасидаги 17-уйнинг қўнғироғини босдим. Эшик очилди.

— Турсунхон опа уйдамилар? — сўрадим қизалоқдан.

— Келаверинг, — ичкаридан мулойим, меҳрибон товуш эшитилди.

Мен ичкари кирдим. Айвончадан кулимсираб «пари», э, кечирасиз, Ўзбекистон ССР халқ артисти Турсунхон Жаъфарова пешвоз чиқдилар:

— Келинг ука, хуш келибсиз! Қани, уйга марҳамат.

Стулга ўрнашиб ўтириб олгач, қоғоз-қаламни тайёрладим.

—Аввал бир пиёла чой,— таклиф қилди опа, — халқимизда нақл борку, «Аввал таом, бадъаз калом».

Бир пиёла чой устида келишдан мақсадимни айтдим. Турсунхон опа кулимсирадилар:

— Хотирамда борини айтаман-да. Анча нексайиб қолдим...

— Пьеса Соиб ака учун ёзилганми!

— Бошқаларни билмадиму, лекин менинг фикрим шу: пьеса Соиб ака учун ёзилган. Агар Тошболтани бошқа актёр ижро этганида ҳам, у қанчалар зўр бўлмасин, барибир Соиб акачалик ижро этолмасди.

— Соиб ака билан кўп спектаклларда партнёр бўлганмисиз!

— Ҳа. Лекин энг муваффақиятли чиққани «Тошболта ошиқ.

— Соиб ака спектакль давомида ўзидан қўшиб юбораверар экан...

— Вой, нимасини айтасиз. Пьесада йўқ гапларни қўшиб юбораверардилар. Мен адашиб кетишимга сал қоларди денг. Парда ёпилганда анча таъна қилардим.

— Спектаклнинг қайси жойларига қўшганлар!

— Мен сизга айтсам, мачит саҳнаси бор-ку, ана шу ерда Тошболта ҳаёл сурадиган, орзу қиладиган ерлари бор. «Саттор боласи, саттори» деб қўшавераpдилар. Саттор кимлигини биласизми? Соиб аканинг ўғиллари.

Томошанинг бошида «Раҳматли хотиним Қумри ўлди» деган сўзлар бор. Мабодо Соиб аканинг умр йўлдошлари спектакль кўргани келган бўлса, ҳеч ҳам «хотиним ўлди» демасдилар. Бошқа гапларни айтиб амаллардилар.

—Буни қандай тушуниш мумкин!

— Бу энг аввало актёр одоби. Кейин, қолаверса,аёлига ҳурмат.

Пьеса бўйича Рисолат пари дутор чертиб ашула айтарди. Соиб акага айтдим:

— Бу дутор чалиб қўшиқ айтиш нимасийди? Рисолат жуда сатанг чиқиб қоляпти-ку!

— Тўғри айтасиз, — дедилар у киши ҳам. — Кўнглимга келиб турувди ўзи. Хўш нима қиламиз?

Хуллас, Рисолат пари Тошболтанинг рўмолини ювиб, гулга ёяди. Тошболта: «Хотиним Қумри ўлгандан бери умрим ғам-қойишда» дейди. Рисолат пари шундан кейин: «Қўйинг, ғам қурсин, ўйнабкулишга нима етсин» деб ўз дардини қўшиқ қилиб куйлайди. Эсимда бормикан?

Осмондаги бўз тўрғай,
Бўзламасанг на бўлғай!
Иккапамиз қувнасак
Маҳалла-кўйлар тўлғай.
Қуралай кўз қуралай
Туйнугингдан мўралай.
Сен ялло айтганингда
Оҳангига йўрғалай.

Хуллас, шунақа эди. Пьеса атеистик темада эмасми, Соиб ака, домлани масхаралаб, намозхонларни масхаралаб, жуда қизиқ гап қўшардилар. Умуман, комедия, оддий, содда меҳнаткаш ўзбекнинг туриш-турмушини очиб берганди.

«Тошболта ошиқ» Уш шаҳрида С. М. Киров номли область драма театрида ҳам саҳналаштирилди. Тошболта партиясини Соиб Хўжаев ижро этиш учун таклиф этилди. Бу ўзига хос «янка гастроль»да қизиқ воқеа рўй берганди. Рисолат пари Тошболтани овқатга таклиф этганда, Тошболта одатда:

— Эй пари, қорним тўқ, келатуриб шолғом шўрва ичувдим, — дейди.

Уш театри саҳнасида эса Соиб ака бошқача гап айтиб юборади:

— Қўяверинг пари, овора бўлманг. Мен бу ерга келатуриб, Махсум акамникига кириб, қўй гўштидан палов еб чиқувдим.

Махсум ака бутун Ушга таниқли киши эди.

Комсомол кўлидаги Муқимий театрининг ёзги биносида ҳам шунга ўхшаш воқеа бўлганди. Саҳна орқасидаги болалар темир йўлидан поезд ўтиб қолади. Тошболта тарақ-туруққа қулоқ солиб туриб:

— Пари, уйингиз темир йўлга яқин эканда-а, — деб юборади. Қаҳқаҳадан боғ зириллаб кетади.

— Томошабинлар Рисолат пари — Турсунхон Жаъфарованинг ҳаёти ҳақида ҳам озгина билиб қўйишса зиён қилмасди...

— Болалигимдан санъатга ишқибозман. Еттинчи синфни тугатиб, дарс бера бошладим. Ўша пайтда шунақа эди. Замон саводлига муҳтож эди-да. 1930 йилда Наманган область драма театри очилди... Кўпгина дугоналарим ўша ерга кириб кетишди. Мен ҳар гал театр олдида соатлаб туриб қолардим.

Бир куни театр эшигини очиб ичкари қарадим. Қизлар мени кўриб қолишди.

— Турсунхон! Турсунхон!

Улар мени ичкари олиб киришди. Театр директори Отахонов деган киши эди. Мен билан суҳбатлашиб туриб деди:

— Дугоналарингиз билан бирга бўлишни истамайсизми?

— Ишим бор-ку?!

— Ҳаммасини тўғрилаймиз. Ҳозир ариза ёзамиз.

Насибам санъатда экан. Шу тариқа театрга қабул қилинганман. 1940 йилда Муқимий номли музикали театр ташкил бўлди. Шу муносабат билан театрга таклиф қилиндим.

— Соиб акани билган кишилар оғзидан бол томиб мақташади.

— Соиб ака ҳар қандай мақтовдан юқори эдилар. Одобли, ақлли, айтадиган гапини ўйлаб айтардилар. Худди ўз синглисидек муомала қилардилар. Ўзиям ака-сингил эдик. Ҳамиша бамаслаҳат иш қилардик.

Актёр сифатида ҳам тенги йўқ эди. Комик актёр деганда мен шу кишини тан оламан.

— Йиллар ўтаверар экан-да, Турсунхон опа. «Тошболта ошиқ» ўз вақтида жуда ҳам машҳур эди, янглишмасам...

— Сиз сўраманг, мен айтмай. Гастролда 20—30 кун фақат «Тошболта ошиқ» ўйналарди. Ҳатто кунига уч мартадан ҳам саҳнага чиққан пайтларимиз бўлган. Чарчамас ҳам эдик. Томошабин доим тирбанд эди.

— Сизнинг асл исмингизни унутиб қўйишгани ҳам ростми!

— Унутишганини билмадимку, лекин қаерга борсам «Рисолат пари келди» дейишарди.

— Негадир спектакль телевидение орқали намойиш этилмайди...

— Ёзиб олишмаган. Соиб ака қанча елиб-югурмади. «Ёзиб олинглар. Бизам пишиб қолдик. Биздан ҳам ёдгорлик қолсин» деб кирмаган эшиклари қолмаган. Барибир ёзишмади. Лекин пластинкаси бор.

— «Тошболта ошиқ» саҳнада қўйиляптими ўзи!

— Ҳа, ўйналяпти. Тошболтани Ҳусан Шарипов ижро этяпти.

— Соиб акадан фарқи борми!

— Бор, анча фарқ қилади.

— Ҳозир Рисолат пари ким!

— Марям Ихтиёрова билан Наима Пўлатова.

— Турсунхон опа, «Тошболта ошиқ» театр тарихида бир воқеа бўлганди. Яна шунақанги спектакллар пайдо бўлармикан!

— Билмадим. Лекин Муқимий театри бизнинг давримиздаги шон-шуҳрати даражасига кўтарилиши керак. Янги Соиб акалар, Маҳмуджон Ғафуровларни театр кутяпти...

— Турсунхон опа, суҳбатингиз учун раҳмат.

Хайрлашаётганда Турсунхон опа пластинка қўйиб берди. Дилбар музика янгради. Соиб ака — Тошболтанинг ширали овози эшитилди:

Қуралай кўз қуралай
Туйнугингдан мўралай.
Сен ялло айтганингда,
Оҳангига йўрғалай.
Унга Рисолат пари жўр бўлди:
Қайрилма қош қаламқош.
Келақол, битди бардош...
Кўз ўнгимда Тошболта — Соиб аканинг нуроний чеҳраси намоён бўлди. У кўзини хиёл қисиб, бошини бир ёнга ташлаб гап қотди:

— Ана шунақанги нозифироғингизга борман-да пари...

Темур УБАЙДУЛЛО.

Болалар сўзлаганда

НАСИҲАТ

Дадаси ўғлига деди:

—Ўғлим, мастларнинг олдига бора кўрма, уларнинг гапига ҳеч ишонма, улар барибир ўзлари нима деяётганларини билишмайди.

Дарвоқе, бир кун ишдан маст бўлиб келган дадаси эшикни тепиб бақира бошлади.

—Хо-о-отин, э-шик-ни о-оч!..

Уйдан чиққан ўғли эшик орқасида туриб жавоб берди:

—Амаки, эшикни очмайман, дадам «Мастлар ўзлари нима деяётгаларини билишмайди, уларнинг гапига ишонма», деганлар.

ҒЎР

Дилоромнинг ойиси қизига деди:

—Вой, болажоним-э, ҳали ғўрсан-да...

—Ойи, ғўр дегани нима? — сўради Дилором.

—Бу ҳали пишмаган довучча дегани.

—Вой, ойи, унда сиз пишган ўрик ,катта ойим туршакмилар? — деди Дилдора ажабланиб.

Миржалол ҲАСАНОВ.

Турфа олам

КАПИТАЛ ВА ТАСВИРИЙ САНЪАТ

Ўзини таништиришни истамаган японияли бир харидор Франция пойтахтида бўлиб ўтган ким ошди савдосида Сальвадор Далининг «Қоқиўт теварагидаги жанг» картинасини 6 миллион франкка (1,1 миллион долларга) сотиб олди. Маҳаллий газеталарнинг хабар қилишига қараганда, ана шу санъат асарининг янги эгаси ўз исмини сир сақлабгина қолмай, ким ошди савдосида ҳозир ҳам бўлмаган ва у ерга телефон орқали қўнғироқ қилиб турган холос.

Иенани алмашиш курси оширилганлиги натижасида қисқа вақт ичида давлати қариiб икки баравар кўпайган япониялик миллионерлар ўз пулларини тасвирий санъат асарларини сотиб олишга тобора кўпроқ сарфламоқдалар. Масалан, Токиодаги осмонўпар бинолардан бирида Винсенте Ван Гогнинг машҳур «Кунгабоқарлари» намойиш этилаяпти. Бу картина ҳам Ғарбий Европадаги ким ошди савдосида сотиб олинганди.

ОСИЁНИНГ УЧ МИЛЛИАРДИНЧИ АҲОЛИСИ

Аҳолисининг сони жадал кўпайиб бораётган Осиё мамлакатлари шонли воқеа бўсағасида туришибди. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, шу яқин ойларда, 1988 йилнинг иккинчи ярмида Осиё қитъасининг 3 миллиардинчи граждани туғилиши керак. Аҳоли нуфуси ва ривожланиши проблемалари бўйича Осиё анжумани секретарининг ўринбосари Усмон Раҳмон Малайзия пойтахтида бўлиб ўтган матбуот конференциясида ана шуни маълум қилди. Шу муносабат билан, деб уқтиради у, регионда маърифатчилик фаолиятини кучайтириш зарурати янада ошади. Бу фаолият семинарлар ва кўргазмалар ташкил этишни, халқларнинг аҳоли нуфуси проблемалари нақадар муҳим аҳамиятга эга эканлигини тушуниб етишида ёрдам беришни ўз ичига олади.

ДУМЛИ ЮЛДУЗ... САЙЁДЛАРИ

Американинг Флагстафф шаҳрида (Аризона штати) истиқомат қилувчи эр-хотин Кэролайн ва Южини Шумейкерлар думли юлдузлар (кометалар)нинг жаҳондаги энг омадли... овчилари ҳисобланади. 13 май куни улар коинотнинг чексиз кенгликларида ўзларининг ўн учинчи учар юлдузларини кашф этиб, шу асрнинг австралиялик яна бир «космик овчиси» томонидан ўрнатилган рекордини такрорладилар. Орадан атиги қирқ кун ўтгач омад уларга яна бир бор кулиб боқди — кучли стереомикроскоп остида, Сомон йўли манзарасида номаълум думли юлдузнинг дастхати кўзга ташланиб қолди. Кэролайн ана шу стереомикроскоп ёрдамида юлдузли осмоннинг фотосуратида астероидлардан бирини излаб топмоқчи бўлган эди. Ўн тўртинчи комета Кэролайннинг туғилган кунига ажойиб совға бўлди.

Шу кунгача, деб хабар беради АП агентлиги, олимлар томонидан катта бўлмаган космик муз ва чанг зарраларидан таркиб топган, қуёш атрофида ўз орбиталари бўйлаб тез ҳаракат қилувчи 800га яқин думли юлдузлар қайд этилган. Қуёш системасининг олис бурчакларида ҳаммаси бўлиб триллионтага қадар кометалар мавжуд бўлиши мумкин, деб тахмин қилинмоқда.

Хашарчилар...
О. Шемяков фотолари.

Келинг, бир кулишайлик

ХАНДАЛАР

УЙЛАНИШ

Ўзаро суҳбатлашаётган икки дўстнинг бири иккинчисидан сўради:

— Қайтадан уйланишга тўғри келса, қандай қизни олар эдинг?

— Энг содда қизни-да, сен-чи?

— Соқовни.

БОКСЧИНИНГ ХОТИНИ

Хирург ва боксчининг хотинлари учрашиб қолишди. Суҳбат давомида улардан бири:

— Ҳозир хирургия шундай ривожланганки, менинг эрим етмиш ёшли одам юз терисини тортиб таранглаштиргандан кейин, у қирқ ёшлардаги юзлари текис одам бўлиб қолади,— деди.

— Бунинг учун қанча вақт кетади?

— Икки соатлар чамаси.

— Менинг эрим унинг башарасини ярим минутда текислаб қўяди.

ЎТТИЗ ЙИЛ

Хотин эрига эркаланди:

— Сиз билан турмуш қурганимизга бугун ўн йил тўлди, табриклай ҳам демайсиз!

— Сен билан ўттиз йил яшадимми?

— Нега ундай деяпсиз?

— Бир куни уч кунга ўтадиган жойлари ҳам бор-да.

ИЛОЖИ ЙЎҚ

Трамвай тиқилинч эди, бир йўловчи иккинчисига ялинди:

— Жиндек суринг, биродар!

— Иккинчиси учинчи йўловчига деди:

— Қиттай иложи борми?

— Иложи йўқ!

— Сабаб?

— Ичкиликбозликка қарши кураш авж олгандан бери «қиттай-қиттай»ни ташлаганман.

Убайдулла АБДУЛЛАЕВ,
ўқитувчи.

Корректор ён дафтаридан

- ⊙ Тариқ музейи.
- ⊙ Қобил комиссияси.
- ⊙ Чанғли телевизор.
- ⊙ Ғавғо ярмаркаси.
- ⊙ Савалаш мусобақаси.
- ⊙ Донгдор ғалвакор.
- ⊙ Қошиқ шайдоси.
- ⊙ Кўнгил ғовлади.
- ⊙ Ғашмақом.
- ⊙ Қинғир ишнинг қитиғи.
- ⊙ Барака қуруғи.
- ⊙ Спорт чархловчиси.

Тўпловчи:
М. ҲАЙДАРОВ.

ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР

15—21 август

Душанба — 15 август

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА

Профилактика муносабати билан душанба, 15 август куни соат 7.00 дан 11.35 гача МТ I кўрсатувлари ЎзТВ канали орқали намойиш этилади.

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Гражданлик даъвоси». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 10.10 «Цирк артистлари Ермолаевлар». Фильм-концерт. 10.55 Янгиликлар. 11.00 Футбол шарҳи.

***

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Беш йиллик: ишлар ва одамлар». «Коллектив ишонч билдирди». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 16.55 «Мен, сен ва биз ҳаммамиз биргаликда». 17.40 Ҳиндистоннинг миллий байрами — Мустақиллик кунига, «Мамлакат одимлари». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.10 Йил фасллари. Август. 19.10 Футбол шарҳи. 19.40 «Хайр, Кобул». Ҳужжатли фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Елена Образцованинг муҳаббати ва азоб-уқубатлари».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Вальс билан учрашув». Фильм-концерт. 10.05 «Устюрт платосининг сири». Илмий-оммабоп фильм. 10.25 Рус тили. 10.55 Мультфильмлар. 11.30 Болалар учун фильм. «Ёзда Катя билан» 1 ва 2-сериялар. 12.25 «Ток занги». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тбилиси). 13.05 «Семён Дежнев». Бадиий фильм, субтитр билан (Свердловск киностудияси). 14.20 Янгиликлар. 14.30 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Оловли йўллар». 13-серия.

***

18.35 Янгиликлар. 18.40 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 19.40 Ориф Меликов. «Севги афсонаси». Балетнинг яратилиши ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Волейбол. В. И. Саввин хотираси учун халқаро турнир. Эркаклар. Ригадан кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Жонли планета». Ўн икки серияли ҳужжатли фильм. 4-серия — «Жунгли». 23.10 Янгиликлар. 23.15 «Тонгги почта» музикали кўрсатув (такрор.).

⊙ ЎзТВ

15.05 «Дўзаҳ ёқасида». Камчатка вулқонлари ҳақида ҳужжатли фильм. 15.35 «Қўшиқ қўшиққа улансин». Фильм-концерт. 16.30 «Николай Бауман». Бадиий фильм. 18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Болалар учун фильм. «Диққат, шаҳарда сеҳргар». 19.00 Болалар учун. «Бойчечак». 19.30 А. Обиджон. «Менинг учун орзудир бари...» 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Кулол». Ҳужжатли фильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Рақслар гулдастаси». 21.15 «Долзарб интервью». 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси белгилаб берган йўлдан. «Бюрократизмга қарши кураш тўғрисида».

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Кобра» операцияси». Бадиий фильм («Тожикфильм»). 21.00 «Кескин танқид остида».

⊙ ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Маърифат». Телевизион викторина. Абу Али ибн Сино.

Сешанба — 16 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Гражданлик даъвоси». Телевизион бадиий фильм. 2-серия. 10.10 Қувноқ стартлар. 10.50 Янгиликлар. 11.00 «Термалар, термалар...». Фильм-коцерт премьераси.

***

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори», 16.25 Карелия телевидение студиясининг программаси. 17.25 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан кўрсатилади. 17.55 «Йўқолган вақт ҳақида эртак». Мультфильм. 18.15 Халқаро фольклор фестивали. Коломенсковда байрам. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 Адабий-бадиий видеоканал. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Адабий-бадиий видеоканалнинг давоми.

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Мушукча Гав». Мультфильм. 9.50 Рақс композицияларини Дурга Лал группаси ижро этади. 10.30 «Қадимий Руснинг олтин сўзи». Илмий-оммабоп фильм. 10.50 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.50 Болалар учун фильм. «Ёзда Катя билан». 3,4 ва 5-сериялар. 12.35 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 «Аср пойгаси». Бадиий фильм. 14.35 «Табиат билан ҳамжиҳатликда». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 15.10 Янгиликлар. 15.20 Такрорий телефиьмлар кундузги сеанси. «Оловли йўллар». 14-серия. 16.35 «Ўтган йилларнинг севимли тароналари».

***

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Музикали киоск». 19.15 Ритмик гимнастика. 19.45 «Халқаро панорама». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Бир доктор яшаган экан». Бадиий фильм («Ленфильм»).

⊙ ЎзТВ

15.20 Болалар учун театр. «Золушка». А. Навоий номли Давлат академик опера ва балет Катта театрининг спектакли. 17.00 «Мастеревойлар». Ҳужжатли фильмлар программаси. 18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Эҳ, ковбойлар!». Бадиий фильм. 19.15 «Тилга эътибор...». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Дисплей». Ҳужжатли фильм. 20.30 «Ахборот». 20.45 «Здоровье» программаси кўрсатувлари изидан. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Музикали учрашувлар». ЎзССРда хизмат кўрсатган артист Ортиқ Отажонов.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 «Бахтли бўлишни истасанг». Бадиий фильм. 20.50 «Абитуриент—88».

⊙ ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Тақдир». Интернационалист-жангчи Ибодулло Шарипов. 22.40 «Қирол Стахнинг ёввойи ови». Бадиий фильм. 1-серия.

Чоршанба — 17 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан кўрсатилади. 9.35 «Опа-сингиллар». Телевизион бадиий фильм. 10.20 Чувашия телевидениеси ва радиоси хорининг концерти. Чебоксардан кўрсатилади. 10.45 Янгиликлар. 10.55 «Мўъжизасиз мўъжизалар».

***

15.55 Янгиликлар. 16.05 «Қайта қуриш прожектори». 16.15 Болалар учун бадиий фильм. 17.25 Фалсафий суҳбатлар. Тафаккур олами. 18.25 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.10 «Дунё воқеалари». 19.30 Халқаро фольклор фестивалининг ёпилиши. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Актуал объектив». «Халқ душмани деб эълон қилинган». Гражданлар урушининг қаҳрамони И. С. Кутяков ҳақида ҳужжатли фильм премьераси. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.15 «Морис Бежар хореографияси». Фильм-концерт программаси.

⊙ МТ II

14.10 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Оловли йўллар». 15-серия. 15.55 «Эркин, янги оилада». Бутуниттифоқ Шевченко байрами.

***

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Ватан меҳри». Л. Кондирев шеърларига ёзилган қўшиқлар. 19.05 Ҳужжатли фильмлар экрани. 19.50 П. И.Чайковский номли халқаро конкурс лауреатлари. А. Гаврилов. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». «Биз имзо чекмаганлар...». Мавзуга қайтиш. 21.15 «Агар соғлом бўлай десанг». Туризм. 3-кўрсатув. 21.30 «Время» 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Қора холли лайлак». Бадиий фильм.

⊙ ЎзТВ

15.05 «Нижегород созандалари». Болалар учун фильм-концерт. 15.35 «Беҳаловат кишилар». Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.30 «Биз буни ўтмаганмиз». Бадиий фильм. 18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Болалар учун фильмлар: «Тўс-тўполон», «Чеварлар». 18.45 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар». 19.30 Алиевлар қрим татар оилавий ансамблининг концерти. 20.00 «Ахборот» (рус). 20.15 «Нима эксак...». Ҳужжатли фильм (доннинг исроф бўлиши ҳақида). 20.30 «Ахборот». 20.50 «Созимиз овозимиз». Концерт. 21.15 «Долзарб интервью». 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси белгилаб берган йўлдан. «Катта ҳуқуқлар ва вазифалар». Кўрсатувда конференция делегатлари иштирок этадилар.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Майин табассум билан». Цирк программаси. 20.15 «Шаҳар юмушлари ва муаммолари». Тошкент шаҳридаги уй-музейлар.

⊙ ДУШАНБА КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Қирол Стахнинг ёввойи ови». Бадиий фильм. 2-серия.

Пайшанба — 18 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Елена Образцованинг муҳаббати ва азоб-уқубатлари». Телевизион фильм-монография. 11.05 Янгиликлар. 11.05 «Саёҳатчилар клуби».

***

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори» 16.20 «Салом, музика!». Болалар хор коллективларининг Бутуниттифоқ телевизион конкурси. 17.05 Баскетбол шарҳи. 17.45 «Музикали хазина». Ж. Россини ва О. Респиги асарлари. 18.45 Фан: назария, тажриба, практика. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Одам ва унинг қуши». Катталар учун мультфильм. 19.45 «Фидойи шахслар». Комсомол ёшлар формаларининг муаммолари ҳақида. 20.30 «Қандай яшаяпсан, театр?». Ўрта Осиё ва Қозоғистон театрлари биринчи регионал «Наврўз» фестивали ҳақида. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 МТ экранида биринчи марта. «Талваса». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»). Танаффус пайтида (23.40) — «Дунё воқеалари».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Серқуёш Тожикистон оҳанглари». Душанбадан кўрсатилади. 9.50 «Илмий-оммабоп фильм. 10.10 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10.40 «Кулоллар давраси». Телевизион бадиий фильм. 12.15 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 12.45 Ўсмирлар учун музикали программа. 14.30 «Етиштирилсин ва асраб қолинсин». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 14.55 Янгиликлар. 15.05 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Оловли йўллар». 16-серия.

***

18.35 Янгиликлар. 18.45 Ҳужжатли фильм премьераси. 19.10 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.00 Ритмик гимнастика. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Очиқ рояль». Ф. Шубертнинг фортепьяно музикаси. 21.20 «Биз билан ёнма-ён». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Сопот — 88» халқаро фестивали. 1-кун. Танаффус пайтида (23.55) — Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

15.05 Болалар учун фильм. «Ўз орбитангни топ». 15.35 «Қўшиқларим сенга, Ватаним». Фильм-концерт. 16.40 «Аҳмад қаерда». Кинокомедия. 18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Мушук ва сичқон». Мультфильм. 18.20 Экранимизда биринчи марта. «Чичерин». Бадиий фильм. 1-серия. 19.30 «Ўзбекистон — Ноқоратупроққа». РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонасига Ўзбекистоннинг оталиқ ёрдами ҳақида. 1-кўрсатув (рус). 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Навбат». Ҳужжатли фильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Дефолиация». Мутахассис маслаҳати. 22.45 «Оталар сўзи ақлнинг кўзи». (такрор.). 00.05 Кўрсатувлар программаси.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19. 35 «Кашф этилмаган ороллар». Телевизион бадиий фильм. 20.35 Реклама. 20. 45 «Тошкент боғлари. Улар қандай бўлиши керак?» (рус.).

⊙ ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22. 15 «Ҳосил—88». 22.25 ВЛКСМнинг 70 йиллигига бағишланган «Иссиқкўл — 88» республика эстрада телефестивали.

ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР

Жума — 19 август

⊙ МТ I

7. 00 «120 минут». 9. 05 «Салом, музика!» 9. 50 «Қандай яшаяпсан, театр?». Ўрта Осиё ва Қозоғистон театрлари биринчи регионал «Наврўз» фестивали ҳақида. 10. 50 Янгиликлар. 11.00 «Фидойи шахслар».

***

16. 00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 Белоруссия телевидениесининг программаси. 17.30 «Нега ва нима учун?» Болалар учун кўрсатув. 18.00 Назария масалалари. РСДРП II съездининг 85 йиллигига. 18. 30 Ёшлик куйлайди ва рақсга тушади. 18. 45 Мактаб: ўзгаришлар даври. 19. 15 «Дунё воқеалари». 19. 35 Мультфильмлар: «Қиролича Тиш чўтка», «Пити ва ажойиб автомашина». 20.00 «705-счёт», «Олимпиский» спорт комплексида хайрли концерт. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22. 15 «Собиқ Поварскаяда, княгина Мешчерская ҳузурида». «Позиция» программасига илова. Кўрсатувни ёзувчи Г.Боровик олиб боради. 23. 20 «Роталия» халқ рақс ансамбли ижро этади (Рига). 23. 40 «Нигоҳ». Тунги информацион-музикали программа.

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9. 20 «Рус шаҳри». 9.40 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 10. 10 «Найда». Мультфильм. 10. 25 Болалар учун фильм. «Ошга ўртоқ, бошга тўқмоқ» («Мосфильм»). 11.20 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 11.50 «Кўз ёшлар томганда». Бадиий фильм. 13. 15 «Барча қўшиқлар бизда меҳмон». Л.Зикина иштирокида фильм-концерт. 13. 55 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Оловли йўллар». 17—серия. 15. 10 Халқ куйлари.

***

18. 35 Янгиликлар. 18. 45 Арманистон ССР халқ артисти С.Навасардян чалади (фортепьяно). 19.00 «Саёҳатчилар кулби». 20. 30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20. 45 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.50 Бизнинг бурчимиз, «Турар жой». 21. 30 «Время». 22. 00 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Сопот—88» халқаро фестивали. 2-кун. Польшадан кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.55) —Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

15.05 «Қадрдон дўстлар». Бадиий фильм. 1 ва 2—сериялар. («Лентелефильм»). 17.15 «Бутун умр». Ҳужжатли фильм. 18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Чичерин» Бадиий фильм. 2-серия. 19.15 Мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси делегати, Тошкент алоқа электротехника институти ректори Ж. А. Абдуллаев билан учрашуви. 20.00 «Ахборот». (рус.). 20.20 «Меҳнатсиз даромад». Ҳужжатли фильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Долзарб интервью». 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Лев Кимнинг коммунаси». Телеочерк. 22.45 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Дилбарим». Кинокомедия. («Ўзбекфильм». 23.50 «Кўрсатувлар программаси.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.25 «Спорт шарҳи» (рус.). 20.05 «Уч плюс икки». Бадиий фильм (М.Горький номли киностудия).

⊙ ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 ВЛКСМнинг 70 йиллигига бағишланган «Иссиқкўл—88» республика эстрада телефестивали.

Шанба — 20 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Нега ва нима учун?» Болалар учун кўрсатув. 9.35 «Улар биринчилардан эдилар» туркумидан ҳужжатли фильм. 2—серия. 11.00 Жаҳон халқларининг ижоди. 11.30 «Социализм мамлакатларида ». Тележурнал. 12.00 «Уй академияси». 12.30 «Мўъжизасиз мўъжизалар». 13.00 «Дунё воқеалари». 13.50 «Кўршапалаклар ҳақида қўшиқ». Мультфильм. 14.00 Шанба — ота-оналар куни. 15. 30 ВЛКСМнинг 70 йиллигига «Снайперлар». Бадиий фильм («Қозоқфильм»). 17.05 Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». «Набережнаядаги уй». Уй-жой тақсимотида социал адолат мавзуидаги кўрсатувга қайтиш (Архангельск). 17.35 «Ким айбдор?». Мультфильм. 17.45 Л.Мартинов. «Ҳаво фрегатлари». 18.15 П.И.Чайковскийнинг барча симфониялари. Манфред». Ж.Байроннинг драматик поэмаси сюжети асосида яратилган тўрт картинали симфония. 19.20 «Халқаро программа» «Япония турли ўлчовларда». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В.Я.Цветов олиб боради. 20.20 Кино санъати усталари. Илья Авербах. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Футбол. СССР чемпионати. «Спартак»—«Днепр». 23. 55 В. Соллогуб. «Мушфиқ қалбдан келган фалокат».

⊙ МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика.

«Тафаккур» программаси

8.45 Студия таништиради: «Қора денгиз бўйида яшайман». 2-кўрсатув. 9.15 «Севгисига содиқ». Илмий-оммабоп фильм. 9.40 «Здоровье». «Бу кошонага ташриф буюринг. Илмий-оммабоп фильм. 10.30 «Ҳайвонот оламида». Кўрсатувни Н. Н. Дроздов олиб боради. 11.35 «Павловск ҳақида хотиралар. «Ҳужжатли фильм. 12.05 «Ҳамоҳанглик». Янги дунё музикасида рус халқ тарихий қўшиқлари. 13.45 «Новаторлар ва консерваторлар». 14.30 Инсон институти.

***

15.30 «Дунё болалари нималар ҳақида куйлашади». «Артекдаги халқаро фестивалда қатнашган коллективлар концерти. 15.55 Мультфильмлар. 16.15 «Сарчашмалар». Саранск шаҳридан музикали фольклор — этнографик программа. 16.45 «Сизнинг фикрингизча». Кўрсатувни шарҳловчи О. Доброхотова олиб боради. 17.45 «Кўринмас одам». Уч серияли телевизион бадиий фильм. (Англия). 1-серия. 18.40 Дўстлик маршрутлари бўйлаб. 19.15 «Бегона». Бадиий фильм, субтитр билан («Ленфильм»). 20.25 «Хизматчи итлар етиштириш». Ҳужжатли телевизион бадиий фильм. («ЦСДФ»). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Унутилмас музикали кечалар». РСФСР халқ артисти В. Спиваков раҳбарлигидаги «Виртуози Москви» Давлат камер оркестрининг концерти (ЧССР телевидениеси). 21.15 «Агар соғлом бўлай десанг». Туризм. 4-кўрсатув. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Сопот — 88 халқаро фестивали. 3-кун. Польшадан кўрсатилади.

⊙ ЎзТВ

8.00 «Ассалому алайкум». Информацион-музикали программа. 9.30 «Оила даврасида.» Кинопрограмма. 10.10 СССР Ҳаво флоти кунига. «Қанотлар ҳақида достон». Бадиий фильм. 1-серия (СССР, Куба, ГДР, Франциянинг биргаликдаги маҳсулоти). 11.20 «Даволаш физкультураси» (рус.). 11.30 Мультфильм. 11.40 «Оналар мактаби». 12.10 «Инсон ва замин». Қишлоқ меҳнаткашлари учун программа. 13.00 «Абитуриент-88». Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти. 13.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Иқбол» программаси почтасидан.

***

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун фильм. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Пионерлар мамлакатида». 19.15 «Мультипанорама». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Қанотлар фонида чизилган портрет». Ҳужжатли фильм («Ўзкинохроника»). 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Ойнақулова ва Ў. Аҳмедов куйлайди. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Эртага—премьера». Кинокўрсатув. 23.25 Ўз ТВ фондидан. О. Ёқубов. «Улуғбек ҳазинаси». Видеофильм. 1-серия.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

⊙ ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

18.30 Саргузашт фильмлар экрани. «Она айиқ» операциясининг барбод бўлиши». 20.00 «Мезгил». 20.30 «Жонли технология инженерлари». Телефильм. 21.00 «Кадир тун». С. Жээнбеков. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 ВЛКСМнинг 70 йиллигига бағишланган «Иссиқкўл-88» республика эстрада телефестивали.

Якшанба — 21 август

СССР ҲАВО ФЛОТИ КУНИ

⊙ МТ I

8.30 Янгиликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.30 «Спортлото» тиражи. 9.40 «Будильник». 10.10 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 11.10 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув. 11.40 «Фалокат». «...16 ёшгача ва ундан катталар» кўрсатувининг махсус сони. 12.40 «Музикали киоск». 13.10 «Қишлоқ янгиликлари». 14.10 «Здоровье». 15.00 «Бугун—СССР Ҳаво флоти куни». Ҳарбий ҳаво кучлари Бош қўмондони, СССР Мудофаа министрининг ўринбосари икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, авиация маршали А. Н. Ефимов сўзи. 15.15 СССР Ҳаво флоти кунига бағишланган ҳужжатли фильмлар премьераси. 15.55 Шеърият лаҳзалари. 16.00 «Жонли планета». Ўн икки серияли ҳужжатли фильм премьераси. 6-серия. «Жазирама саҳро» (Буюк Британия).

ЯКШАНБА КИНОЗАЛИ

17.40 Тушунмайдиганларнинг ҳаммаси». Мультфильм. «Ёғоч одамчанинг тарихи». Ҳужжатли фильм. 18.25 «Никоҳ саватидаги бир миллион лира». Бадиий фильм. (Одесса киностудияси). 20.00 «Сопот—88» халқаро фестивалининг якунловчи концерти. Польшадан кўрсатилади. 21.20 «Время». 22.05 «Сопот — 88» халқаро фестивали якунловчи концертининг давоми. Польшадан кўрсатилади. 23.45 «Ярим тунгача ва ярим тундан сўнг».

⊙ МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!

«Тафаккур» программаси

8.45 «Звездочка». Мактаб ўқувчилари учун илмий ўқув журнал. 9.50 «Сиз яратган боғ». 10.20 «Портретлар». Н. А. Лесков. 11.20 «Оламга саёҳат». Киноальманах. 12.20 «Ажойиб кишилар ҳаёти». Н. Е. Жуковский. 12.55 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси белгилаб берган йўлдан. Кўрсатувда МНТК «Механобр» бош директори, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. И. Ревнивцев, СССР Госплани бўлимининг бошлиғи В. Г. Симаков иштирок этадилар. 13.20 «Сайланмалар». Мартирос Сарьян. 14.20 «Кўринмас одам». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2 ва 3-сериялар. 16.05 1988 йил қўшиқлари. 17.30 У. Фолкнер. «Тўғнағич». Телевизион спектакль. 18.25 «Парвоз». «Мультфильм». 18.35 «Фидойи шахслар». 19.10 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 19.15 Телевизон музикали абонемент. «Ижрочилик санъати ҳақида». Москва консерваторияси. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Спидвей. Жаҳон чемпионати. Польшадан кўрсатилади. 21.15 Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Қирувчи учувчилар». Бадиий фильм (Киев киностудияси). 23.40 Янгиликлалр.

⊙ Ўз ТВ

8.30 «Ассалому-алайкум». Информацион-музикали программа.

10.00 «Интеркосмос». Ҳамкорлик орбитаси. «Илмий-оммабоп фильм». 10.20 «Биргаликда куйлаймиз». А. Берлин. У. Абдуазимова. «Ширинтой». 10.40 СССР Ҳаво флоти кунига. «Қанотлар ҳақида достон». Бадиий фильм. 2-серия. 12.05 «Агар соғлом бўлай десанг». (рус.). 12.25 Ёш ижрочилар концерти. 13.05 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар». (такрор.). 13.50 «Шахмат мактаби». 14.20 Ю. Мирошниченко. «Машка». Челябинск область драма театрининг спектакли (рус.). 16.10 Реклама.

***

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Болалар учун «Санъат ғунчалари». 18.50 Э. Воҳидов. «Руҳлар исёни». Адабий театр. 19.40 «Ахборот» (рус.). 20.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Динамо» (Ставрополь). 2-тайм. «Пахтакор» марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 20.50 «Ахборот». 21.10 Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Ғ. Эргашев чалади. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Телевизион миниатюралар театри. 23.05 «Олтин тоғ»ни забт этиш. «Ҳужжатли фильм премьераси. 23.20 О. Ёқубов. «Улуғбек хазинаси». Видеофильм. 2-серия. 00.20 Кўрсатувлар программаси.

⊙ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

⊙ ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Помир» — «Спартак» (Оржоникидзе). 2-тайм. Фрунзе номли республика стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Новости». 20.45 «Ахбор». 21.00 «Ҳамоҳанглик». Фильм-концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Ёш келин-куёвларга маслаҳатлар». 22.45 «Каунас ҳар доим Каунас». Телефильм.

Мамлакатлар, одамлар, одатлар

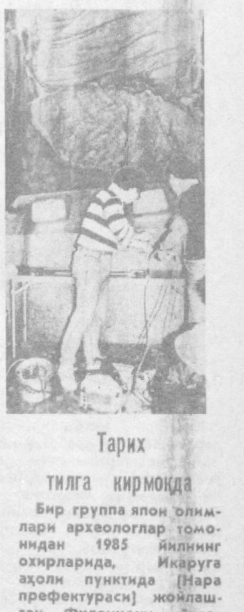

Тарих тилга кирмоқда

Бир группа япон олимлари археологлар томонидан 1985 йилнинг охирларида, Икаруга аҳоли пунктида (Нара префектураси) жойлашган Фудзиноки қўрғонидан топилган тош тобутнинг ичидаги нарсаларни тадқиқ этишга киришди.

Тош тобутнинг бош томони қопқоғида пармаланган диаметри саккиз миллиметрга тенг туйнукча орқали тобут ичига киритилган митти телекамера ёрдамида мутахассислар мис холлари бўлган тилла тож ҳамда дафн этилган кишининг юксак мартабасидан далолат берувчи анжомларнинг экрандаги тасвирини олишга муваффақ бўлдилар.

Олимларнинг тахминига кўра, Фудзиноки қўрғонидаги мозор эрамиздан аввалги VI асрга таллуқли бўлиб, машҳур «Хорюдзи» эҳромидан 350 метр ғарбда жойлашган. Бу ерда 1985 йилдан бери олиб борилаётган қазилма ишлари давомида японларнинг қадимги подшолари дафн этиш маросимига алоқадор 3,5 мингта турли буюмлар топилган. Қурол-аслаҳалар, чавандозлик анжомлари шулар жумласидандир. Тош тубутнинг ичидаги дафн этилган одам ким!— олимлар ана шу саволга жавоб беришлари керак.

СУРАТЛАРДА: тадқиқотчилар группасининг аъзолари Фудзиноки қўрғонида аппаратураларни ўрнатишяпти; телевизор экранида пайдо бўлган тош тобут ичидаги манзаранинг дастлабки тасвири.

Жапан пресс—ТАСС фотолари.

Жаҳонда энг улкан сайр кемаси

НОРВЕГИЯ. Норвегия кемасозлик фирмаси Ғарбий Германиянинг тўрт кемасозлик верфи билан «Феникс» деб аталувчи жаҳондаги энг сайр кемаси улкан қурилишига доир ҳужжатларни имзолади. Бутун лойиҳанинг қиймати бир миллиард америка доллари билан баҳоланмоқда. Баҳайбат кема яратувчиларининг режаларига кўра унинг узунлиги 400 метрни, эни 90 метрни ташкил этиши лозим. Ундаги каюталар бирйўла 5400 йўловчини қабул қила олади. «Феникс» кемаси экипаж аъзоларининг ўзи 1800 кишини ташкил этади. Сайр кемасида кутубхона, театр, мажлислар зали ва қумли пляжни жойлаштириш мўлжалланаяпти.

СУРАТДА: норвегиялик кема эгаси Кнут Клостер бўлажак улкан кеманинг макети билан.

АП — ТАСС фотоси.

Редактор ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ:
700083, Тошкент,
Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 14074. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2164. Тиражи — 108.220 Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.